PUBLICACIÓ PER A LA GENT
CULTURALMENT ACTIVA

Via fora!!

24

TARDOR 1989

en llaç

ASSOCIACIÓ CULTURAL

ENHAVO

3 NI PROMESAS NENION
4 LUDI JE LA SOLULO
5 LA NEREGISTARAJ ASOCIOJ ANTAŬ LA KONSCIENCOBĴEKTADA LEĜO
8 T O E S 89
11 GEFRATOJ DE LA HOMO
14 ŜTATO, SENDEPENDECO KAJ LIBERECO
18 GVIDILO DE LA BIRDOJ EN LA KATALUNAJ LANDOJ KAJ EN EŬROPO
19 KIE OBSERVI BIRDOJN EN KATALUNIO
LA BIRDOJ DE LA EBRO-DELTO
20 LA CENTRO "INTERCULTUREL MONCHANIN"
23 KONVERSACIO KUN ARMAND DE FLUVIÀ

CONTENTS

3 WE'RE NOT PROMISING ANYTHING
4 PLAYING LONELY GAMES
5 NON-GOVERNMENT INSTITUTIONS AND THE CIVIL SERVICE LAW
8 FINAL DECLARATION ON THE 1989 T O E S (PARÍS)
11 BROTHERHOOD OF MAN
14 STATE, INDEPENDANCE AND FREEDOM
18 BIRD GUIDE OF CATALONIA
19 WHERE TO FIND BIRDS IN CATALONIA
BIRDS FROM THE "DELTA DE L'EBRE"
20 THE MONCHANIN INTERCULTURAL CENTRE
23 INTERVIEW WITH ARMAND DE FLUVIÀ

VIA FORA! Nº 24 Tardor del 1989. *Publicació per a la gent culturalment activa.* Podeu reproduir-ne qualsevol part, però us agrairiem que en feu constar la procedència. En aquest número han col.laborat en les traduccions l'Associació Catalana d'Esperanto i en Boris Koseleff Rios. ENLLAÇ no s'identifica necessàriament amb els articles que van signats pels seus autors. Edita: ASSOCIACIÓ ENLLAÇ, Apartat de correus 85, 08291 RIPOLLET (el Vallès Occidental). Telèfons: 692 51 83 - 675 27 83 i també amb seu al CENTRE PERMANENT DE CULTURA POPULAR, Turó dels Pujols 08739 Guardiola de Font-rubí (l'Alt Penedès), telèfon 897 43 05. Fotocomposició i impressió als Països Catalans per Servei de Secretaria S.A. (el Prat de Llobregat). D.L. 13.925/1984 - I.S.S.N. 0214-672X

NO PROMETEM RES

L'economia capitalista i la política democràtica ens sorprenen cada dia amb noves semblances. Efectivament, de la mateixa manera que el sistema capitalista necessita períodes de reajustament d'estocs i de rellançament de vendes, el sistema democràtic necessita períodes d'efervescència i de legitimació. Les èpoques de rebaixes i els períodes electorals en són el resultat. Cal no confondre'ns, doncs: ambdues dinàmiques venen a solucionar necessitats dels sistemes, no pas de les persones. Tant és així que l'obligació de participar puntualment en aquestes dinàmiques innecessàries esdevé font d'inseguretat i d'indecisió per a les persones (compradores o electors): tant en les rebaixes com en les eleccions s'espera encertar, "fer sort" amb la tria (o bé es té una confiança cega en la botiga o el partit de torn), tot oblidant massa sovint la dubtosa qualitat d'alguns productes o les vexacions a què s'ha estat sotmès durant anys per part dels detenidors del poder.

Els paral.lelismes del paràgraf precedent ens poden permetre contemplar les eleccions com un esperpèntic fenomen de compra-venda, on les promeses i els vots esdevenen simultàniament mercaderia i unitat monetària. Vegem: si la promesa comportés l'*obligació de fer quelcom*, podriem interpretar el vot com una inversió o bé un pagament per avançat, mecanismes habituals del mercat. Ara bé, segons una altra accepció, la promesa consisteix en *donar esperances*, i cap diccionari afirma que aquestes s'hagin d'esdevenir realitat. Ens trobem aquí amb un mecanisme especulatiu de primera magnitud, i és precisament aquesta accepció la usada pels qui fan de la promesa element de conxorxa. Sigui com sigui, la promesa dins de l'àmbit polític esdevé una mecaderia de la més baixa estopa.

Tot plegat ens fa present la necessitat que tenim de trobar solucions fora de nosaltres mateixos, en d'altres persones, en ideologies, en sectes... reflexe d'una immaduresa esfereïdora que no superarem mentre no superem la necessitat de deixar-nos seduir per periòdics focs d'encenalls i cants de sirena. Perquè és a través de la nostra voluntat que avançarem en el camí de l'alliberament personal i col.lectiu, sense que ens hagi de prometre res ni ningú que ens legitimi.

JUGAR AL SOLITARI

Tísner

T'ho dic sincerament: no em pensava que accedissis o, més ben dit, que et deixessin accedir. Però, ¿oi que estem bé, tu i jo sols, en aquesta platja? A tots dos ens agrada el mar i a mi em satisfan les converses damunt la sorra. Tens humitat al cul? No, oi? Ens deuen espiar goril.les teus, però són lluny. Vols dir que tenen armes amb mira telescòpica? No cal pas! Jo no fóra capaç ni de pessigar-te i mira que sóc ben republicà, republicanot de tota la vida.

El Franco et va encolomar un quilo de castanyes calentes! Vas heretar un paquet que ni déu no hauria volgut. Encara no has trobat la jeia i ja fa uns quants anys que hi ets. I no la trobaràs pas, paraula, si no fas un vaitot. Perquè et van entabanar amb la idea que heretaves una cosa civilitzada, però et van ensarronar: ningú no et va dir que era el tercer món més tercermundista de tots, puix que era un tercermundisme vocacional, ficat a dins de tot de les entranyes. Quan te'n vas adonar ja havies fet salat. I això és com els avions, tu: no hi ha marxa enrera.

Hauries de tenir una arrencada de Borbó, una de sola, ep! Caldria que et plantessis davant de totes les ràdios i televisions encadenades i ordenessis -tu ets el *jefazo*- que els soldats, els mariners i els aviadors tornessin a llurs cases, puix que acabaves de dissoldre l'exèrcit. Tothom guillaria rabent! I com que els generals i els comandants i tota aquesta gent que t'acompanya tan disfressada no podria disparar els canons, ni fer anar els tancs, ni els vaixells o els avions, no es podrien sollevar contra teu ni contra el teu país. Com que no hi hauria exèrcit, tindries calés llargs i podries convertir totes les casernes en escoles i universitats, i els campaments en ciutats-jardí, i els aeròdroms en estadis. Ens faríem uns tips de riure, tu!

Si ho volies, jo mateix t'escriuria la carta als Estats Units dient que es fotessin al cul els avions del Serra. Et vull donar una idea genial i la podries menar a la pràctica sense copyrights ni res: podries proclamar la Confederació de Repúbliques Ibèriques i, de moment, tu en series el president. Fóra divertit, oi, que un rei presidís una Confederació de Repúbliques? ¿T'imagines la cara que fotrien els Pinochets i tota aquesta gentalla? Però vull dir Repúbliques de debò, completament autònomes, independents i sobiranes, i el nostre únic compromís fóra amb tu, el monarca. Catalunya, València, les Illes, Euskadi, Galícia, Castella i Andalusia. Et defensaríem amb les ungles! Perquè podríem proclamar que, al capdavall, havia sortit un espanyol que ens comprenia! Nosaltres, de tu a tu, miraríem d'entendre'ns amb les repúbliques veïnes. Si un dia no sabies què fer, podries anar a Lisboa i mirar de fer-los veure que Portugal no faria cap mal paper en una Confederació de Repúbliques Ibèriques, i que entrar-hi no els costaria ni cinc sinó al contrari: els donaríem un cop de mà cada cop que els calgués. Tinc pensades altres coses i ja te les explicaré un dia d'aquests. He rumiat un sistema que donaria feina a tots els militars cessants, especialitzats en activitats fàcilment reciclables de cara als usos civils. Xalaràs com un lladre, tu, ja ho veuràs.

Avel.lí Artís-Gener "Tísner", és escriptor i periodista.

LES ENTITATS NO-GOVERNAMENTALS DAVANT DE LA LLEI D'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA

Gustinet

No es la primera vegada que en Josep Maria T. Mallart -més conegut com Gustinet- col.labora amb un article al VIA FORA!. Sempre ho ha fet sobre el tema de l'objecció de consciència. Doncs bé, avui us en presentem un altre que, si bé tracta de la mateixa temàtica general, ho fa des d'un vessant diferent. L'article toca un aspecte de l'objecció de conciència que ens afecta de ple a totes les entitats sòcio-culturals. Presenta la problemàtica del paper de les entitats enfront de les Prestacions Socials Substitutòries, tot un repte pel Moviment d'Objecció de Consciència i per a tots plegats ja que cal que ens definim i siguem conseqüents amb el que històricament i de manera quotidiana hem anat proclamant i, de manera més o menys directa, defensant.

No és cap descoberta afirmar que la primera característica que defineix les entitats no-lucratives és la falta de recursos per tirar endavant les activitats pròpies. Normalment aquestes necessitats infrastructurals s'intenten cobrir amb les possibilitats pròpies de l'entitat: col.laboracions econòmiques dels socis i la dedicació personal i voluntària. A part d'aquests recursos "interns" arriben, en molts casos, ajuts "externs", sobretot de les diverses administracions.

Conscients que sempre es fa curt, hi ha un treball en les associacions per aconseguir més mitjans, fins al punt que apareixen figures dedicades pràcticament a aquesta activitat. Una dinàmica que, arribat el punt, ha conduït a participar en concursos televisius a més d'una associació de seriositat inqüestionable.

No és d'estranyar que en presentar-se la possibilitat d'incorporar "mà d'obra gratuïta" -legalment anomenats "prestacionistes" i popularment "objectors"- la primeta reacció de les entitats sigui la de "a on ens hem d'apuntar?"

Però qui, d'una manera o altra, hagi seguit la problemàtica dels Objectors de Consciència sabrà que hi ha un conflicte pendent on aquella "mà d'obra gratuïta" té un paper important.

Des de què a finals de 1984 la majoria socialista al Parlament de Madrid va aprovar la Llei d'Objecció, aquesta ha estat clarament qüestionada per tot el ventall polític -amb diputats o sense i, sobretot, pels sectors cívics més compromesos en reivindicacions de drets i justícia social. La sentència del Tribunal Constitucional als recursos presentats contra la Llei i que va dictaminar a favor del govern tan sols va servir per reafirmar la unanimitat de les postures d'oposició i per fer créixer la sospita que darrera la legislació "hi ha marro".

Tots d'acord en què la Llei era impresentable,a on es presenten divergències és alhora d'enfocar l'estratègia d'oposició: per a uns el camí passa per la via parlamentària i judicial; per a uns altres per la desobediència civil. No entrarem aquí a fer valoracions sobre el suport que una opció

o altra ha recollit entre els directament afectats, però mentres els primers es troben condicionats a futures majories parlamentàries i es dediquen a promoure el que anomenen "aspectes positius de la Llei" (fomentant Prestacions Socials Substitutòries -PSS- en entitats no-governamentals); la segona opció, identificada bàsicament amb la consigna d'Insubmissió, es troba, des de primers d'any, immersa en plena confrontació amb centenars de joves pendents de judici per negar-se a incorpora-se r a la mili o a la PSS.

Evidentment aquesta campanya d'oposició té com a principal objectiu aconseguir fer inaplicable la Llei; sobretot pel que fa a les PSS, aquelles que realitzaran la "mà d'obra gratuïta". I aquí és on topem amb els interessos d'entitats i associacions de tota mena. A partir d'aquí podriem fer una anàlisi sobre quina ha estat l'actitud de les entitats no-governamentals davant l'oferta de disposar de "prestacionistes". La discriminació entre governamentals i no ve clarament definida pel descarat seguidisme de les primeres (Protecció Civil, Creu Roja i alguns governs autonòmics i locals) a les consignes del govern central i la teòrica independència dels no-governamentals a les pressions polítiques que envolten la posada en marxa de les PSS.

En aquest sentit, l'any 88 va comportar un treball oposat per part de les dues parts del conflicte: l'administració, mitjançant l'"Oficina para la PS de los objetores de consciencia" -OPSOC-,havia de confeccionar una "bossa" de llocs d'activitat on realitzar la PSS. Mentre, els grups d'objectors oposats procuraven desfer tot el que els altres avançaven. De resultes d'això en el llistat de places de l'any 89 de quasi 500 ofertes tan sols 9 (cinc d'UGT !!) corresponen a entitats no-governamentals. Tal vegada fóra excessiu adjudicar al treball dels opositors el contingut de la "bossa" de l'any 1989. La falta d'informació i la novetat que comportava per a les entitats i el plantejament conservador de l'administració que ha volgut tenir un control directe sobre les primeres PSS iniciant amb una xifra reduïda - uns quants centenars d'objectors sobre els més de 30.000 acumulats- i tots incorporats en sectors "lligats", poden ser les raons principals que expliquin el llistat de la "bossa". Això pot canviar de cara a propers anys. La xifra de places -500- és insuficient per absorvir els objectors que anualment són reconeguts i es fa necessari ampliar els llocs de treball. Quines característiques tinguin és una decisió a mans de l'OPSOC que selecciona entre les ofertes que arriben. Aquesta selecció marginarà de la "bossa" totes aquelles propostes que a criteri de l'administració no siguin "interessants". Entre les acceptades, més enllà d'ofertes para-militars com les de Protecció Civil i Creu Roja o iniciatives d'administracions locals i autonòmiques - on els grups oposats elaboren un treball de denúncia a nivell sindical-, el principal problema per a aquestes organitzacions és la incorporació de les entitats no-

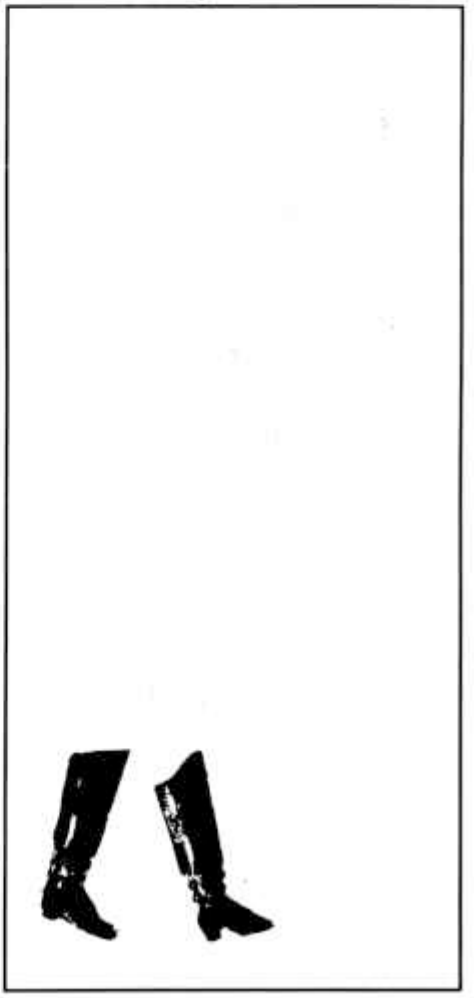

governamentals. Entre elles ens trobem amb casos molt diferenciats: des de l'entitat que desconeix el conflicte fins la que defensa la posada en marxa de les PSS.

Per a les primeres, la decisió final depèn sempre del nivell de sintonització amb els arguments que presenten els grups oposats. Hi ha hagut casos que aquesta "sintonització" s'ha donat posteriorment, com en el cas de la Universitat Autònoma de Bellaterra que va voler retirar les seves places quan foren empresonats els primers insubmisos. Oposadament, trobem les entitats que conscientment reclamen "prestacionistes" perquè consideren positiva la posada en funcionament de PSS en àmbits definits per ells mateixos com "alternatius". Aquest és el cas del Centre d'Estudis Joan Bardina, que tenien encetat un debat en aquests termes i que, a hores d'ara, desconec com s'ha enllestit.

Però entre uns i altres ensopeguem amb el gruix més important d'entitats que es llencen pel camí de l'oportunisme. Coneixedores de la situació i fins i tot crítiques amb la legislació vigent presenten projectes per acollir PSS no tant com un plantejament "ideològic" sinó per donar sortida a necessitats personals o de grup. ¿Com s'ha d'entendre, sinó, la proposta dels sindicats d'estudiants a la Universitat Autònoma de Bellaterra?: "Compleix el teu servei obligatori mentre fas la carrera", una iniciativa que ja ha topat amb els interessos del personal contractat. O la dels Minyons Escoltes?:"Fes la PSS de Cap de minyons", una fòrmula màgica per cobrir un possible dèficit de responsables. Tot un exemple de com ens podem carregar la tradició del voluntarisme al nostre país. Observem que cap d'aquests dos casos, ni d'altres que podriem trobar, plantegen un treball en la línia del que tradicionalment s'ha concebut en el món dels objectors: (pacifisme, no-violència, justícia social, voluntat transformadora...) sinó que afronten les necessitats d'insfrastructura d'unes entitats a canvi d'oferir una activitat privilegiada pel "prestacionista". Evidentment que la gent que es declari objectora per poder acabar còmodament la carrera o per aprofitar l'ambient agradable del "cau" serà molt respectable però no té res a veure amb el que els objectors organitzats lluiten des de fa tants anys. "Qualsevol cosa abans de fer la mili" és una concepció de l'objecció de consciència que, em consta, alguns sectors defensen i pregonen. Una actitud que, en definitiva, es recolza en un simple acte de rebuig enfront una estructura, la militar, que crea una aversió personal.

Tenim, doncs, dues maneres de concebre l'objecció de consciència oposades: una filosòfica (¡?) i una altra instintiva; una amb una projecció col.lectiva i l'altra individual. Concepcions que no es donaran en estat pur, però que a l'hora de definir una línia de treball en una situació com l'actual queden clarament diferenciades.

El que tal vegada s'hauria de començar a qüestionar és si ambdues actituds poden ser igualment definides com "objecció de consciència". Però això ja seria motiu d'un altre debat.

Per acabar voldria fer referència a un segment del món associatiu del que no n'hem parlat: aquell que amb coneixement de les circumstàncies que envolten el conflicte de l'objecció de consciència i amb tantes necessitats o més de recursos humans per tal de desenvolupar la seva activitat, se'n manté al marge. I no precisament per temor als problemes que podés aportar la incorporació de "prestacionistes", sinó per solidaritat a la lluita que porten els grups d'objectors. Una actitud silenciosa i anònima, però de gran valor pels que ens hem proposat de fer inaplicable la llei.

Gustinet, altrament dit Josep Maria T. Mallart, és menbre del Moviment d'Objecció de Consciència.

DECLARACIÓ FINAL DE LA TOES'89

El passat mes de juliol es va celebrar l'Assemblea anual TOES'89. Enguany es va voler fer coincidir amb el segon centenari de la Revolució Francesa i en les mateixes dates que els "set països més rics del món" es reunien també a París per tal de debatre el "futur de la humanitat".
L'escrit que us presentem és la declaració final i ha estat traduït del francés de la revista Alternatives Valones de setembre-octubre del 89.

Amb motiu del bicentenari de la Revolució Francesa, testimonis de set pobles d'entre els més empobrits del món es van reunir a París alhora que ho feien els set països més rics. Uns i altres es legitimen a partir d'aquest esdeveniment històric, però llurs legitimitats són oposades. Puix si la Revolució Francesa ha ampliat el camp del capitalisme modern, alhora ha proclamat els principis de la llibertat i la igualtat com: a fonament del dret dels pobres i dels oprimits a lluitar contra la misèria i l'opressió.

Dos-cents anys després de la presa de la Bastilla per part dels parisencs més pobres, la contradicció entre els rics i els pobres, entre els poderosos i els marginats, ha esdevingut mundial. S'agreugen les desigualtats en les rendes i, per tant, les desigualtats en la capacitat de desenvolupament. Sovint, l'exercici de la democràcia només és fictici, i encara on aquesta és constitucionalment reconeguda, mentre que la violència i la repressió es mantenen en la major part del món.

Aquesta contradicció Nord-Sud és potencialment la més perillosa per al futur. El desenvolupament de les set grans potències modernes s'ha construït sobretot damunt l'explotació i la disgregació d'una gran part del món, a la qual aquests set rics imposen llur tecnologia, llur tipus de civilització, llur model de consumisme.

És per això que basant-nos en la *Declaració universal dels drets dels pobles* proclamada el 4 de juliol del 1976 a Alger, declarem solemnement que impugnem als "grans" de la terra el dret de confiscar avui el missatge de la Revolució Francesa. En aquest dia de festa de la llibertat, considerem hipòcrita i fins i tot suïcida, parlar de justícia i de benestar alhora que el món s'enfonsa en la desigualtat i els pobles són massivament marginats.

Nosaltres, ciutadans de set pobles d'entre el més pobres del món, som plenament conscients que una situació com aquesta és una amenaça per al destí de tots, rics i pobres. Sabem que existeixen les energies i els recursos per acabar amb aquest tràgic divorci entre la igualtat i la llibertat. Hem volgut estar presents en aquests dies de celebració del bicentenari al mateix temps que els set més rics. Neguem a aquests set el dret de parlar en nom del món sencer i de decidir pel conjunt de la humanitat. Els set rics discuteixen dels problemes del món en funció de llurs interessos, però llurs decisions tenen un impacte directe sobre els altres pobles fins i tot quan aquests han estat exclosos dels processos de presa de decisions malgrat ser els primers afectats.

Se celebra aquest dia el principi d'igualtat, però aquest és contradit descaradament pel sistema internacional que associa a la rique-

sa el dret de decissió. Rebutgem que se'ns vingui a predicar la democràcia alhora que s'aparenta ignorar la manera com és organitzada la societat internacional.

Aquest problema de democràcia internacional és tant més urgent quan els processos d'internacionalització tècnico-econòmica creen una situació d'interdependència a la qual cap poble, fins i tot el més aïllat, no pot sostreure's. Els països, malgrat ésser formalment sobirans, perden cada cop més llur poder d'autodeterminació. Les opcions preses en llurs pròpies capitals compten molt menys que les fetes a Tokyo, a Londres, a Nova York o a Frankfurt.

Així és l'ambigüitat d'aquesta interdependència d'avui en dia presentada com a positiva. Cap poble no pot ignorar el destí dels altres i desentendre-se'n, però aquest destí és determinant per un petit grapat de rics i poderosos. Recordem només que, en el darrer decenni, les decissions relatives als mecanismes monetaris mundials, a la gestió del deute internacional, a la balança comercial monetària del planeta i a les normes de perfeccionament tecnològic, han estat preses en el marc de les cimeres annuals dels set rics.

Denunciem el monopoli de decissió dels rics, en principi per raó del seu caràcter antidemocràtic, però també per les seves conseqüències concretes. Els rics volen que el sistema torni a funcionar, que torni a haver beneficis; impedeixen que els pobres obstaculitzin aquesta "represa" encara que agreugi les dificultats; afirmen que els més pobres al cap i a la fi també hi trobaren profit, gràcies a l'èxit dels més forts. És veritat que el sistema ha produït més riqueses que mai. Però també ha produït pobresa i sofriment sense precedents. El desajust directe és insuportable, puix que en els països pobres la renda per càpita és una centèssima part de la dels països rics i la diferència va creixent. "Hi ha més gent que mai en la història de l'home patin fam en el món i el seu nombre augmenta", declara la Comissió Mundial sobre l'Entorn i el Desenvolupament, a través de l'informe Brundtland.

Un informe de la Banca Mundial estima per la seva banda, que el nombre de gent que viu en barraques no només no minva sinó que augmenta.

La pobresa del món no és doncs una pobresa residual que la modernització global podrà reduir de mica en mica. És sobretot una pobresa *moderna*, resultat d'aquesta modernitat selectiva. La "unificació" del món no s'efectua pas per homogeneïzgació, sinó per exclusió, tant a escala mundial com dins mateix de les societats riques. El que ens presenten com un procés lent però gradual de progrés, condueix en realitat a la possibilitat molt real d'una catàstrofe. No es pot llençar a la misèria dos terços de la humanitat sense esperar-ne violència i daltabaixos. La pretensió del Fons Monetari Internacional d'"ajustar" les societats més pobres a les maneres de fer dels més rics ja ha generat les revoltes del pa, que causen estralls en les grans ciutats "modernes" com ara Caracas i Santo Domingo, i el desequilibri per la modernitat de les masses urbanes com a Alger o al Caire. La nova pobresa de les masses només pot comportar fenòmens de repressió i de degeneració, que obrin la via a una espiral de repressió i de guerra.

Esperar "tractar" tots aquests problemes pels mitjans internacionals d'ajut i d'assistència com ho fa el grup dels set rics i per tant negar-se a qüestionar en el Nord el model de desenvolupament i la manera de viure, de produir, de consumir i de pensar, és no només cínic sinó també cec i foll.

La realitat obliga tant als rics com als pobres a reconsiderar la relació directa entre benestar i desenvolupament. I això és més evident quan el deteriorament de l'entorn reforça la impossibilitat d'extendre a la totalitat de la terra el model dominant. Un darwinisme feroç, tant en el Nord com en el Sud, intenta llençar la major part de la humanitat per sota del llindar de supervivència fins i tot privarla de bens considerats, fins aleshores, com a patrimoni inalienable de tots els éssers vius, com ara l'aire i l'aigua, mentre que els privilegiats es forçarien a tancar-se en les torres d'ivori de llur propi sistema. Si qüestionem l'estratègia dels rcis, no és només en nom dels pobres de la terra, sinó de tota la humanitat. En funció de l'article 15 de la Declaració dels Drets de l'Home de 1789, que esta-

bleix el dret dels ciutadans a demanar comptes de la seva gestió a qualsevol administrador públic, nosaltres qüestionem la pretensió dels que dirigeixen el món de continuar dictant llur llei .

Proposem que en el futur, en cada cimera anual dels set països rics, països d'entre els més pobres tinguin l'ocasió de fer sentir llur veu. Exigim en primer lloc la condonació del deute dels països del tercer món. Volem que es qüestioni la legitimitat del deute. Aquest deute expressa la integració forçada al sistema econòmic i financer mundial. La crisi del deute és la conseqüència d'una estratègia que nosaltres no hem escollit.

Recolzant el judici del tribunal dels Pobles que es va celebrar a Berlín el 1988 sobre el deute internacional, demanem al Secretari General de les Nacions Unides:

- de convocar amb urgència una conferència extraordinària de tots els països creditors i de tots els països deutors, per tal de trobar una solució política i no només econòmica, i per definir les condicions d'aplicació de la condonació del deute.
- més enllà d'aquestes mesures, considerar urgent la reunió, sota els auspicis de les Nacions Unides, d'una conferència internacional capaç de revisar radicalment les regles que regeixen les institucions financeres i econòmiques internacionals, regles establertes fa més de mig segle i que ignoren la realitat del tercer món,
- prohibir la utilització dels prèstecs internacionals per a la compra d'armes; aprofitar l'ocasió oferta per les negociacions sobre el desarmament perquè els estalvis realitzats siguin canalitzats a favor del desenvolupament dels pobles,
- que sigui estudiada la posta en pràctica d'un sistema de control del consum d'energia capaç de desanimar el desenvolupament dels mètodes de producció i de consum que s'han descobert com a destructors de la natura i de les societats,
- ens proposem establir un grup d'avaluació independent que estudiarà sistemàticament les decissions preses pels set rics i les polítiques que apliquen. Aquest treball avaluarà les conseqüències de llurs decissions per a les condicions de vida dels pobles i molt particularment dels més pobres,
- estem convençuts que és indispensable una revisió radical del model de desenvolupament que el Nord impulsa al Sud, i no només en interés del Sud, sinó també del Nord. Tot model de desenvolupament ha de respectar la dignitat humana, les llibertats polítiques, l'entorn, la identitat, els valors i les necessitats fonamentals dels dits pobles; ha de garantir a les dones les mateixes oportunitats econòmiques i socials que als homes; i ha de conduir a un repartiment equitatiu dels recursos i del poder de decissió en tots els camps,
- refusem la caritat per als milions d'éssers humans que lluiten per llur dugnitat. La nostra legitimitat conflueix en aquesta lluita. Aquesta és de la mateixa naturalesa que aquella que va portar de la presa de la Bastilla a la Declaració dels Drets de l'Home. Volem una d emocratització de les instàncies del poder.

La irrupció dels pobres en la plaça de la Bastilla fa dos-cents anys va afirmar la imperiosa necessitat de transformar radicalment el sistema polític francés. La irrupció dels països i dels pobles més pobres en l'escenari mundial afirma avui en dia la imperiosa necessitat de transformar radicalment el sistema econòmic i polític internacional, de manera que les decisions que comprometin la humanitat sencera siguin realment preses, no pas per una petita minoria de països rics, sinó pel conjunt de pobles de tot el món.

París, 15 de juliol del 1989

GERMANS DE L'HOME

De l'assistència... a la col.laboració per al desenvolupament

"El novembre de 1964 vaig anar a l'Índia. Vaig ser allà durant tres mesos i fou traumàtic. Calcuta em va semblar la capital mundial de la misèria. De tornada em vaig preguntar: Puc fer quelcom? Sí, hi puc. Cada gest fet serà un gest fet."

És així com Armand Marquiset explicava com se li va ocórrer la idea de crear *Frères des Hommes*. Cal reconèixer-ho: darrera d'una Organització No-Governamental (ONG) hi ha sempre un cop de cor. Alguns amics que comparteixen aquesta revolta de la consciència front l'intorelable i heus aquí un nou projecte associatiu de cooperació i solidaritat internacional que es forma. Tan sols als dotze països membres de la Comunitat Europea han nascut alguns milers d'ONGS en el decurs dels últims trenta anys. Varis centenars han arribat a tenir àmbit estatal, algunes europeu...

Fer: aquesta és la seva paraula clau. Cada associació, depenent de les sensibilitats i competències dels seus membres, escull un terreny d'acció on poder tenir la seguretat de fer quelcom útil i fraternal. En general, al principi, es tracta de respondre el més directament possible al problema corresponent a la situació precisa i localitzada que ha provocat el rampell del grup fundador. Infants que tenen gana? Els hi alimentem. Infants abandonats? Anem a fer centres d'acollida. Famílies que sobreviuen en un estat de pobresa absoluta? Satisfem les seves necessitats elementals. Hi ha comunitats sense cap mena d'assistència sanitària? Anem a oferir-se-la. Gent víctima de catàstrofes naturals o de conflictes? Anem a socórre'ls. Més enllà d'aquests exemples, l'acció de les ONGS tendeix a cobrir el camp -força vast- de totes les desgràcies humanes. Amb una enciclopèdia escrita en paper bíblia no hi hauria prou per fer l'inventari. "Fer" es confon en primer lloc, doncs, amb l'assistència immediata, la justificació de la qual sembla evident i indiscutible.

Després, al cap d'uns quants anys, ve l'hora dels primers balanços. Més o menys ràpid segons el caràcter més o menys democràtic de l'associació. Més o menys acurats i complets, segons la capacitat d'avaluació i el grau d'autenticitat en el compromís dels seus dirigents i membres. Aleshores apareixen els primers dubtes sobre l'eficàcia real de l'assistència immediata. I amb ells l'obertura cap a nous horitzonts. El que ahir era evident i indiscutible, esdevé problemàtic i objecte de reflexió, fins i tot posat en dubte. És realment oportú que els europeus donem de menjar als infants d'Amèrica Llatina, Àfrica o Àsia? Potser no fora millor ajudar els pares a millorar les seves condicions de vida per permetre'ls que siguin ells qui alimentin llurs infants? No té allò l'aspecte de crear *illots de benestar* (assistits eternament?) enmig d'un oceà de misèria? No valdria la pena potser ajudar els pobres a que siguin ells mateixos qui satisfacin les seves pròpies necessitats...

És convenient consagrar l'essencial dels seus mitjans a enviar alguns socorristes de l'altre cantó del món on es trobaran a peu d'obra amb milers de socorristes locals des del moment mateix d'una catàstrofe? I un cop les càmeres de televisió occidental hagin

relegat al seu anonimat habitual a les poblacions sinistrades, si "l'escamot blanc" plega veles amb els periodistes, què en serà d'elles? Potser no fóra millor ajudar, sobretot, a posar en marxa estructures locals més eficaces, de resposta a la urgència, en les zones de risc, que estiguin en condicions d'ajudar les poblacions sobrevivents a reconstruir el seu entorn?

En els millors dels casos, que afortunadament són els més nombrosos, es passarà així d'una ajuda d'urgència a una ajuda al desenvolupament, de la intervenció a curt termini a la de més llarg terme, de l'acció immediata sobre els efectes a l'acció sobre les causes immediates. Al preu d'una petita crisi interna sobre les que les ONGS en guarden el secret, però que les fa fortes. Independents, estan menys subjectes als lligams externs que frenen els canvis necessaris per ser sempre més i millor fidels a llurs ideals. Malgrat això, cal audàcia i coratge per evolucionar. L'assistència, la crida a la pietat, les accions espectaculars lligades a l'actualitat (la publicitat en els mitjans de comunicació!!!), tot això pot reportar molt. Actuar més en profunditat sí: però els donadors de fons privats o públics hi continuaran amb el seu suport? I com reposicionar-se davant el públic modificant una imatge tant valentment conquerida? Tantes qüestions que acabaran com quasi sempre per trobar una resposta adient.

Tanmateix, però, aquesta ruptura no ha de ser forçosament radical. Hi ha situacions excepcionals on l'assistència i l'ajuda d'urgència estan plenament justificades, quan es tracta de l'últim recurs possible per assegurar la sobrevivència d'una població amenaçada en la seva pròpia existència.

Encara més enllà. L'ONG es trobarà dins l'espiral d'una evolució perpètua. L'ajut al desenvolupament, sota la forma clàssica de projectes de caràcter agrícola, econòmic, social, sanitari, educatiu,etc... mostrarà també certs límits. Hom podrà observar que un projecte, encara que estigui tècnicament ben concebut i que cridi a la participació de la població local, corre els risc de no sobreviure als seus promotors europeus un cop aquests han marxat després de llargs anys de cooperació per portar-lo a bon port.

Llavors cal franquejar una nova etapa: passar de l'ajuda al desenvolupament a la col.laboració estreta amb les organitzacions locals per al desenvolupament. Ja no es

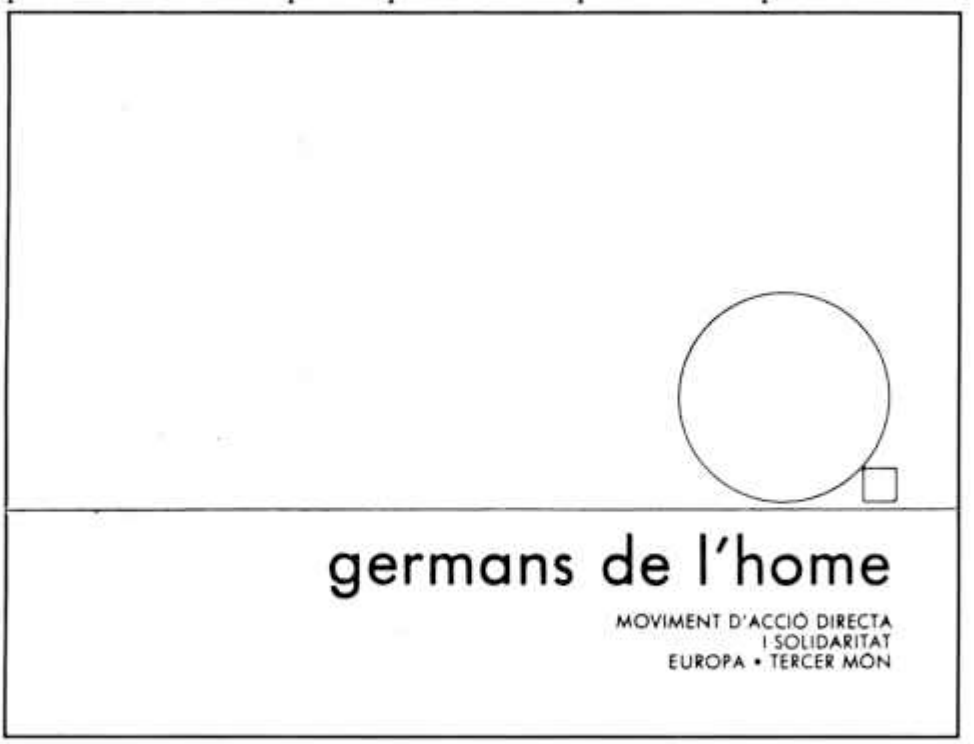

tracta de conduir directament les operacions sobre el terreny, es tracta d'aportar tot el suport possible i necessari -humà, tècnic, financer, moral- a aquestes organitzacions locals que asseguraran elles mateixes les realitzacions. Sovint es basaran en les dinàmiques pre-existents al si de les poblacions locals on s'ha de desenvolupar el projecte. D'aquesta forma es reuneixen les condicions favorables per a la perennitat i l'èxit de l'acció. Aquest *partenariat per al desenvolupament* obrirà noves pistes per ser encara més eficaços en la lluita per assegurar a tots els membres de la família humana la possibilitat de viure, i de viure en dignitat.

La col.laboració entre una organització del Nord i les organitzacions del Sud pot portar també a la col.laboració Sud-Sud: moltes organitzacicons intercanviaran les seves experiències, el seu *savoir-faire* per afrontar els seus problemes. Al mateix temps, el *partenariat* entre una organització del Sud i les organitzacions del Nord pot portar a la col.laboració entre les ONGS europees, en comptes d'ignorar-se poden col.laborar fructuosament entre elles...

Un altre aspecte del partenariat per al desenvolupament: l'enriquiment del rol i la funció de les ONGS en llurs països d'origen. En efecte, en un món que esdevé cada cop més interdependent i dominat per les potències industrials del Nort-Oest i del Nord-Est, les organitzacions no governamentals són cada cop més conscients dels límits al desenvolupament dels seus pobles en un context macroeconòmic i polític que sovint els hi és poc favorable. Per exemple: com -ens diuen- podem encoratjar la producció local d'aliments si l'ajut alimentari estructural dels vostres governs als nostres estats deixa als nostres camperols sense els seus mercats naturals: les ciutats del Tercer Món? Hem d'invertir tots els nostres esforços en millorar la situació sanitària de les nostres poblacions mentre que els nostres estats per assegurar el pagament del deute extern, tanquen els hospitals i suprimeixen els programes de salut pública? Hom podria citar milers d'exemples d'aquest tipus.

Les ONGS del Nord han de considerar doncs el seu propi país d'origen i la Comunitat Europea com un teatre legítim i necessari d'acció per al desenvolupament al Sud. Al suport a l'acció directa amb els més desafavorits, reforçat i amillorat, s'ha d'afegir l'acció d'aquí, amb l'objectiu de canviar les mentalitats, modificar les polítiques i transformar els comportaments identificats com a frens reals al desenvolupament, en concertació amb els *partenaires*. I per això cal fixar-se objectius clars i mesurables. Cal determinar les estratègies per assolir-los D'altra banda, la informació al públic ha de passar de la promoció publicitària per esdevenir més documental. També més mobilitzadora. Les ONGS han d'organitzar-se entre elles per poder esdevenir interlocutors creïbles dels poders públics... que les reconeixeran com a representatives, en el seu camp, de les aspiracions d'aquesta famosa societat civil de les que són, efectivament, part integrant. Quin camí recorregut -o per recòrrer- des del primer gest salvador! Quan se li demanava a Armand Marquiset què en pensava de tot això responia: *Estem de pas a la Terra, quan ens anem, d'altres hi continuen. Els que continuen ho fan d'una forma diferent i veiem així com és de passatger el nostre rol. El més essencial és que el gra de blat que hem sembrat, pugui i esdevingui blat...*

Per a més informació, podeu adreçar-vos a **GERMANS DE L'HOME, moviment d'acció directa i solidaritat Europa - Tercer Món.**
C/. de Villarroel 15, entressol A-
Telf.(93) 425 44 60
08011-Barcelona-Barcelonès

ESTAT, INDEPENDÈNCIA I LLIBERTAT

Agustí Nicolau

Molt sovint, des de les nacions sense estat, s'ha considerat el fet de poder assolir un estat propi com una condició *sine qua non* per a poder gaudir de la independència i la llibertat. Jo mateix, durant alguns anys, he pensat això, però actualment la meva visió és bastant diferent. En aquest article intentaré explicar quina és la meva concepció entorn d'aquest fet, exposant algunes qüestions que considero claus, no tant per donar solucions definitives, sinó per oferir nous elements de reflexió i discussió.

1-Diferents aspectes de la independència. Normalment quan hom parla d'independència ho fa en referència a l'existència d'un govern propi, que té un poder sobre un territori determinat. La independència es concebuda com a la capacitat d'un poble, d'una nació, de governar-se ella mateixa, mitjançant un estat. Aquesta capacitat s'associa sempre a l'existència d'una estructura estatal, que és el mitjà que l'ha de possibilitar. Però jo penso que a l'entorn del concepte d'independència hi ha diferents aspectes i perspectives a considerar.

- **Personal**. En aquest sentit el concepte d'independència es refereix, no al fet de tallar les relacions amb el medi ambient, natural i/o humà, sinó a la capacitat de decidir de quina manera aquestes relacions són establertes. Certament que aquesta independència no pot ser absoluta, sinó que cal que es trobi harmonitzada amb l'ecologia natural i humana. Però aquesta és una altra temàtica que no vull tractar en aquest article.

- **Social**. Personalment la concebo com la capacitat d'estar lliure d'opressió per part d'un altre grup social, en el si de la mateixa cultura i societat. Opressió que moltes vegades es du a terme mitjançant l'economia, però que pot prendre d'altres formes, com ideològica o religiosa. Però aquesta independència social no ha de comportar necessàriament la negació de l'existència de grups socials diferenciats, ni tampoc de certes jerarquies, al contrari, molts cops la independència social precisa de diferenciació i jerarquia per a que pugui existir com a tal; però a condició de què aquesta diferenciació i jerarquia no siguin utilitzades per oprimir i esclavitzar, com ha passat i encara passa en moltes cultures tradicionals. Diferenciació social i jerarquia (hauriem de recuperar el sentit profund i positiu de jerarquia) han de servir per donar a cadascú un espai propi i mantenir d'aquesta manera la cohesió social, però no per negar a la persona la seva llibertat (i el seu alliberament).
- **Cultural**. Prenc cultura en el sentit més ampli possible, com el conjunt d'elements que un poble o societat determinada ha creat en la seva història: llengua, cultura, tradicions, religiositat, espiritualitat, economia, estructures socials i polítiques... I en aquest sentit, tota cultura es troba al mateix nivell que les altres, en el dret a existir com a tal. La independència cultural, és la capacitat d'existir d'una cultura determinada, sense necessitat de demanar-ne permís a cap poder ni a cap altra cultura. Ser ella mateixa pel simple fet d'existir.

Però independència cultural no ha de signi-

en llaç full informatiu

Nº 35/1989

D.L. B-19.976/1981 ISSN 0214-6711

BALANÇ D'UN CURS

De tant en tant, és molt útil i alhora saludable, fer un repàs de l'últim temps transcorregut. I si a més a més s'inicia un nou curs, millor que millor fer una valoració del que hem realitzat i del que hem deixat de fer en aquests mesos, amb la intenció de saber com es troba la relació projectes/intencions - actes/realitzacions.

Al Concili de la tardor passada vam definir els tres principals, (vegeu Via Fora! núm 21 article "Aires conciliars") el *leit motive* d'ENLLAÇ en base a tres punts programàtics:

1er)- *Proposar i impulsar la relació entre col.lectius i sectors socials que malden per un canvi sòcio-cultural (de mentalitat, econòmic, polític...) que faci avançar en l'alliberament de les persones i dels pobles, basada en l'intrecanvi d'informació, el debat ideològic i l'ajut mutu en accions concretes.*

2on)- *Promoure i potenciar un procés educacional entre la gent culturalment activa, per tal d'adquirir una visió global de la realitat i dels canvis que volem dur a terme.*

3er)- *Potenciar i difondre la presència ideològica tant a nivell nacional com internacional que, a mode de catalitzador d'idees alienes i pròpies, en faci augmentar la velo-*

citat de distribució.

Doncs bé, una vegada recordats els trets principals definits ara fa un any cal fer un repàs del treball que hem dut a terme.

Pel que fa al primer punt, hem de dir que s'ha concretat una relació amb diferents entitats i col.lectius.

a)- Col.lectiu Bosc Verd. Els proppassats mesos de maig i juny es van realitzar al Centre Permanent de Cultura Popular dues trobades amb el tema ecològic com a rerafons. La primera tractava sobre el reciclatge de paper i la segona sobre l'entorn ecològic del Penedès (dins d'aquest mateix Full Informatiu trobareu una valoració d'aquesta última).

Paral.lelament a aquestes activitats i coincidint amb la realització del Camp Internacional d'enguany, s'han contruït uns vivers, els quals s'empraran per a la producció de plançons de pins i quercus autòctones de la mediterrània per tal de poder dur a terme tasques de repoblació forestal.

Valorem molt positivament aquesta relació, tot i que creiem cal seguir potenciant el procés d'aprofundiment i de relació mútua.

b)- Vacances Joves Avià. Amb aquest motiu es va realitzar durant la primavera passada una sèrie de tallers de tècniques d'animació.

c)- De manera regular es participa en tota una serie d'iniciatives de treball , de discussió i d'intercanvi d'experiències amb d'altres entitats. L'Equip de Teoria Estratègica. l'Associació Catalana d'Esperanto,... són bons exemples del que estem exposant.

d)- D'altra banda, el Centre Permanent de Cultura Popular és una eina de serveis amb dues vessants principals.

La primera acull les activitats pròpies d'ENLLAÇ, fetes de manera unilateral i/o en col.laboració amb d'altres associacions.

La segona s'ofereix com a lloc de trobada per a entitats amb les quals tinguem una coincidència d'objectius i de manera de treballar. En aquest sentit, un promig d'un cop al mes, el Centre acull d'altres iniciatives sòcio-culturals.

ENLLAÇ donem molta importància a aquestes activitats ja que a banda de les definicions més o menys teòriques que es facin, creiem que és en la quotidianeitat d'un cap de setmana, i sobre el terreny on cadascú pot veure i copsar a un altre nivell molt més directe i "afectiu", una manera de treballar, d'entendre les coses, de relacionar-se i de potenciar les tasques respectives.

Respecte al segon punt programàtic, hem de dir que es vehicula i es concreta principalment mitjançant dues eines:

a)- Les aportacions teòrico-ideològiques que de manera periòdica realitzem al VIA FORA! i més en concret dins de la secció *Sota la ploma*.

En aquesta secció són reproduïdes aportacions teòriques de gent d'ENLLAÇ i/o elaboracions col.lectives, fruit de la discussió en grup dins de les trobades d'autoformació que periòdicament organitzem.

b)- *Debat sobre el voluntarisme*. Ja portem força temps aprofundint aquest tema. Tot aquest procés ens ha servit per a poder concretar enguany un calendari per l'elaboració d'un treball força extens i aprofundit sobre aquest tema. Aquest calendari contempla diferents nivells de participació i d'estudi, passant per una exhaustiva investigació. També volem fer esment del caràcter participatiu i de grup a l'hora de plantejarnos-el i de realitzar-lo.

Per últim, respecte al tercer punt programàtic, hem de dir que la presència i potenciació ideològica ha estat efectiva principalment per mitjà del VIA FORA! i dels encontres periòdics amb d'aires entitats que esmentem en el punt número dos.

Hem ampliat el nombre de contactes i de publicacions en règim d'intercanvi, principalment a nivell internacional.

Fruit d'aquestes experiències i treball, i de cara al tercer volum (VIA FORA! núm 25) tenim previst tota una serie de modificacions les quals, si bé respectaran la línea general duta fins ara, tant pel que fa al disseny com al contingut, creiem que la potenciaran força.

Dins també d'aquest capítol, hem encetat contactes directes amb entitats interculturals de l'estranger (Québec) així com la realització aquest passat mes d'agost d'un Camp Internacional amb voluntaris d'arreu d'Europa i d'Àfrica.

EL FUTUR IMMEDIAT

Tot i que en el moment de sortir aquest Full Informatiu no hem concretat el pla de treball per al proper curs, podem destacar, si més no, el següent:

Per a finals d'octubre, i en col.laboració amb el Col.lectiu Bosc Verd, iniciarem l'acondicionament dels vivers construïts aquest estiu passat. Consistirà en arranjar els voltants, desviar les aigües pluvials, seleccionar i incorporar-hi nova terra de tipus vegetal i adquirir bosses per als plançons d'alzines i roures. Un cop calculada la superfície acondiciada, hem estimat la seva capacitat en 15.000 plançons.
També hem de dir que una part del viver la dedicarem a la plantació experimental, amb sistemes diferents, d'altres espècies arbòries i arbustives.
Per tal de què l'ús dels vivers esdevingui una tasca col.lectiva i educativa alhora, s'iniciarà una campanya en les escoles de la comarca. A través d'aquesta, volem motivar els mestres i alumnes perquè col.laborin en les tasques de plantació i repoblació.
Properament definirem els criteris de repoblació: on es realitzarà, quant de temps estaran els plaçons en el viver (un o dos anys), així com quin sistema ens permetrà que en cada època de plantació pugui haver plaçons de reserva.
Dins d'aquest context de col.laboració amb Bosc Verd, i de cara a la primavera, tenim previst realitzar la Festa de l'Arbre. Consistirà, d'una banda, en la "presentació pública" dels vivers, tot explicant-ne la funció a curt i a mitjà termini i, d'una altra, en una sèrie de xerrades i postes en comú al voltant dels boscos, llur degeneració i regeneració.
Finalment, i arran dels acords presos el curs passat, queda per concretar una sèrie de trobades semblants a la que es va desenvolupar el juliol, de la qual trobareu informació en aquest matcix Full Informatiu.

A banda de la col.laboració amb el Col.lectiu Bosc Verd, és previst que una colla d'entitats relacionades amb la cultura popular facin sengles reunions de treball en el Centre Permanent de Cultura Popular. Així, l'Agrupament E. Pere Iller i Santa Mª. de Foix, una trobada de geganters (sense gegants!) i l'Assemblea anual de la Joventut Catalana d'Esperanto, en són les primeres.

Pel que fa al Centre de Documentació, acondiciarem les noves prestatgeries per tal de poder-hi traslladar l'arxiu històric d'ENLLAÇ, acabarem d'estructurar l'hemeroteca i adoptarem el sistema c.d.u.(de classificació decimal universal) com a criteri d'organització del fons bibliogràfic existent.

Coherents amb la idea d'augmentar la comunicació entre col.lectius per tal de potenciar-nos mútuament, participem en diversos projectes de coordinació d'entre els quals, pel rigor amb què es planteja i porta a terme, destaquem l'Equip de Teoria Estratègica.

A partir també d'un altre principi com és ara el de l'autoformació. hem, fitxat un calendari de sessions., els temes de les quals són: *:El treball, la cultura popular, Europa i els nous arquetipus de monjos.* En aquestes trobades, tot i ser de caràcter intern, hi pot participar qualsevol persona que estigui motivada pel tema en qüestió.

Ara ha fet un any que vam acabar el curs dedicat a l'estudi sobre el voluntarisme. Les reflexions fetes han anat deixant un pòsit i el desig de fer-ho públic ens ha fet pensar en alaborar un treball al voltant d'aquest i d'altres temes. Aquesta feina ens la plantegem com una oportunitat de confluència i col.laboració entre un ampli equip de gent que estigui interessada en aprofundir, investigar, debatre... sobre el treball voluntari, el voluntarisme, les professions, la sòciocultura, la cultura popular, els nous moviments socials, les utopies...

Com podeu comprovar amb aquest esbós, l'envergadura dels nostres projectes de cara al curs 1989-90 és notable. Comptem amb la nostra voluntat per tirar-los endavant i estem convençuts de fer-ho. Sempre hem dit, però, que el "projecte Enllaç", no és patrimoni d'un grup tancat. *Et convidem, doncs, a unir la teva voluntat a la nostra en aquest esforç col.lectiu en el qual hi ha un lloc per a tu.*

CONCLUSIONS DE LA

COM ANEM

1-2 de juliol

En l'anterior FULL INFORMATIU (el que feia el núm 34) ja vam anunciar la celebració d'aquesta trobada sobre l'ecologia. Però també dèiem que les dates d'edició del Full i de realització d'aquesta activitat coincidien, per la qual cosa no en podiem informar, ni menys valorar-la.

Ara si que podem, i tot seguit passem a ferho.

Aquesta trobada es va organitzar conjuntament amb el COL.LECTIU ECOLOGISTA BOSC VERD de Vilafranca del Penedès. De fet era la segona activitat que organitzavem junts (la primera va ser un taller de reciclatge de paper -vegeu VIA FORA! núm 22).

Des d'un bon començament aquesta activitat es va plantejar dins del marc penedesenc. Si bé hi havia un coneixement de la realitat comarcal, es feia necessari connectar de nou amb el màxim de gent possible motivada pel tema ecològic.

La trobada es va dividir principalment en dues parts:

En la primera (dissabte a la tarda i nit) es tractava de fer una introducció general a l'ecosistema del Penedès per a passar,en la segona part (diumenge al matí), a intentar concretar quelcom a mig i a llarg termini.

Pel que fa a l'assistència fou molt nombrosa. Més de cinquanta persones de diverses poblacions del gran Penedès van ser protagonistes actives de la trobada.

S'amplià un inici de llista d'agressions al Penedès i es va fer una aportació al programa de debat sobre l'agricultura ecològica.

Es va projectar la pel.lícula "Naturàlia", i es comentà amb dos dels membres realitzadors, destacant que les imatges que ara es podrien obtenir del lloc ja estan més degradades, concretament tot una muntatya es va cremar pocs dies després d'haver-se filmat la pel.lícula.

Pel que fa a la contaminació, s'analitzaren

TROBADA ECOLÒGICA

D'ECOLOGIA?

del 1989

les causes, moltes d'elles produïdes per la indústria, es va fer un repàs d'indústries que emeten greus contaminants a l'atmòsfera o bé als rius, així com les conseqüències per a les persones i la natura en general. També es van valorar diverses possibles alternatives, com també l'incompliment per part d'algunes indústries de la normativa legal existent sobre medi ambient.

Va sortir el tema dels abocadors de deixalles i de la planta de tractament de la Comunitat Penedès-Garraf, proposant com alternativa viable i no utòpica, ja que en altres poblacions s'està portant a terme, la recollida selectiva en origen, potenciant la recuperació de molts materials i elaborant un bon compost orgànic.

Respecte als espais naturals es va recalcar la importància dels boscos per a la vida i que aquests siguin repoblats amb espècies autòctones, com també que hi hagi una ordenació del territori coherent per evitar la proliferació de les urbanitzacions.

Es discutí sobre els espais naturals dins dels centres urbans i es feu un debat de les places dures.

Les conclusions que es varen treure són:

1- La necessitat d'un estudi tècnic seriós de la situació actual del Penedès. Un estudi que englobés tots els espais: situació geogràfica, geològica, hidrològica, massa forestal, fauna, agricultura, nuclis urbans, climatologia i el cens industrial.

2- Realitzar més reunions monogràfiques per poder analitzar amb profunditat un tema concret.

3- Establir una xarxa entre els grups per col.laboracions, intercanvi d'informació,...

4- Realitzar una altra trobada abans de finalitzar el 1989.

CAMP INTERNACI
30 de juliol

Durant força anys i de manera més o menys continuada, cada estiu hem organitzat un encontre amb voluntaris d'arreu del món.
Com ja us hem vingut informant, enguany s'han dedicat a aquesta activitat els primers quinze dies del proppassat mes d'agost.
Doncs bé, han estat 16 voluntaris de diversos països, els quals han compartit amb nosaltres la realitat que és el CENTRE PERMANENT DE CULTURA POPULAR.
Pel que fa a les feines realitzades cal fer esment de les tasques de manteniment de la casa: pintura de la fusteria exterior, pintura de l'estructura de ferro interior, manteniment i pintura de l'estructura de les plaques solars, neteja dels voltants... Pel que respecta a la biblioteca/hemeroteca, s'ha realitzat la construcció de noves prestatgeries les quals possibilitaran un major espai i el fitxatge i classificació dels últims llibres rebuts (prop de dos centenars).
Respecte a les activitats ecològiques programades, s'ha construit un viver -el qual consta de dos cossos de dos metres d'amplada per vint de llargada, i s'han entrecavat i netejat tots els voltants dels arbres. Cal dir que la realització del viver ha estat fruit de la col.laboració amb el Col.lectiu Ecologista Bosc Verd de Vilafranca del Penedès, el qual es farà càrrec del seu funcionament i

Un moment en la construcció del viver per part d'alguns dels voluntaris internacionals.

ONAL estiu del 1989
12 d'agost

posta a punt.
Dins del capítol d'activitats cal fer esment de la realització d'un curs d'iniciació a l'esperanto -vegeu la valoració feta pels seus responsables, en aquest mateix Full Informatiu-, curs dirigit per membres del K.E.I., així com diferents xerrades sobre la realitat sòcio-cultural i nacional dels PP.CC. i de l'Europa de les Nacions (aquesta última en col.laboració amb el C.I.E.M.E.N.).
A banda d'aquestes activitats, hi va haver un coneixement concret i pràctic de la rica tradició festiva del Penedès, assistint a diferents actes que amb motiu de les festes majora es desenvoluparen a la comarca.

PRESÈNCIA DE LA JOVENTUT CATALANA D'ESPERANTO AL CAMP INTERNACIONAL

La inclusió d'un curs d'esperanto en el programa d'activitats del darrer camp internacional ens invita a pensar en dos fets prou importants a l'hora de fer una breu valoració: el primer ens demostra que l'esperanto té un lloc dins l'ampli ventall d'opcions alternatives i la iniciativa d'Enllaç ens fa creure que existeix un interès relatiu per part de l'associacionisme alternatiu perquè la llengua internacional gaudeixi de plataformes de difusió; d'altra banda, la nostra estada al camp ens suggereix que l'encofurnament que pateix l'esperanto només es pot eviar ampliant la seva presència en medis

de dinàmica internacionalista on el debat i l'activitat entorn del fet lingüístic té un ressò i trascendència més profunds.

Cenyint-nos estrictament en l'activitat realitzada, ressaltariem l'interès despertat entre els voluntaris que definiríem sobretot d'interès de "xoc" davant un fenomen nou, "incògnit" que incita a la descoberta; no cal dir, doncs, que la resposta fou satisfactòria.

En l'aspecte purament didàctic voldríem dir que mai haviem afrontat un curs d'aquestes característiques: sense cap altre nexe de comunicació que l'art de la gesticulació, un castellà devaluat o un poti-poti lingüístic de dubtosa procedència, ens vam veure obligats a explorar les exel·lències del mètode directe d'ensenyança d'un idioma, terreny en el qual ens manca certa experiència i en el qual haurlem de pouar amb més freqüència, per tractar-se de l'únic amb una eficàcia provada en aquests casos. Una altra mancança fou la d'un llibre de text adient, la utilització del qual se'ns presenta com indefugible en properes ocasions. La periodicitat de tres cops per setmana és suficient si tenim en compte que els objectius bàsics a assolir són els de presentació i primer contacte amb la llengua; un altre punt millorable des del nostre punt de vista seria el de l'horari i proposaríem la realització d'activitats intel·lectuals, només a l'entorn de l'esperanto, en hores més tardanes (abans de sopar per exemple) en lloc de fer-ho a "l'hora de la son" per excel·lència, com en aquest camp de treball. Per acabar, afegir només que ens plauria molt de veure ampliada la presència esperantista d'origen no nacional, en els propers camps internacionals d'àmbit català, i aquesta tasca de difusió dels camps del Servei Civil Internacional en els medis esperantistes pot ser un dels objectius a estudiar per part de la Joventut Catalana d'Esperanto.

Gemma Armadans
Xavier Rodón

ficar pas tancar-se a la influència de les altres cultures, sinó tenir el poder de decidir quins tipus de relacions s'estableixen amb aquestes.

En la meva opinió, independència fa referència a aquestes tres dimensions, i en les orientacions assenyalades. Cal veure llavors, si l'estat pot ajudar o no a assolir i mantenir aquesta independència. S'ha dit molt sovint que l'estat és el garant de les llibertats (o al menys pot i hauria de ser-ho). Però jo vull dir alguna cosa al respecte...

2- La veritable funció de l'estat.

L'estat modern va sorgir a partir de les monarquies de l'Europa dels segles XVI, XVII i XVIII. La constitució de l'estat modern fou una necessitat d'aquestes monarquies per tal de controlar la població i la societat en el seu conjunt. No sorgí com a fruit d'una demanda popular i col.lectiva, ja que la societat civil i el poble no tingueren cap paper actiu en la seva constitució. És més, en sofriren les conseqüències .

L'estat no esdevingué ni ha esdevingut pas un camí d'alliberament per a les classes populars en relació a l'Edat Mitjana, sinó que fins i tot en molts casos, ha estat tot el contrari. Si bé és cert que la situació de bona part de la població a l'Edat Mitjana no era pas favorable i positiva, existien molts espais (materials, psicològics i espirituals) lliures que l'estat modern prendrà definitivament sota el seu poder i control.

L'estat modern sorgí principalment per legitimar el poder de la burgesia. Legitimització que esdevé definitiva amb la Revolució Francesa. Amb ella, la burgesia pren possessió de l'estat absolut que les monarquies havien anat constituint durant els darres 300 anys, per tal de crear l'estat modern. La Revolució Francesa ens mostra que l'estat no es troba pas al servei de la societat en el seu conjunt, sinó d'una part d'ella, aquella que té el poder econòmic i des d'aquest moment, també el polític i ideològic.

Llavors l'estat comença el seu camí dels darres 200 anys, i esdevé un dels mitjans, el més eficient, a través del que la Megamàquina Industrial s'ha desenvolupat i extès. Fins al punt de què aquesta és a punt d'eliminar els mateixos estats, per mitjà de les organitzacions trans-estatals (econòmiques, polítiques i culturals) que en el fons no és altra cosa que crear un estat de dimensió mundial.

Podem comprendre la veritable funció de l'estat, mirant la seva influència i acció sobre les tres dimensions de la independència que hem assenyalat anteriorment.

En la independència personal no és el garant d'aquesta per a tothom, sinó tan sols per aquells que detenen el poder econòmic-ideològic-polític. Però no tan sols no la garanteix per a tothom, sinó que a més esdevé un controlador dels individus i les persones. Control necessari per garantir la seva pròpia supervivència material, econòmica i ideo-

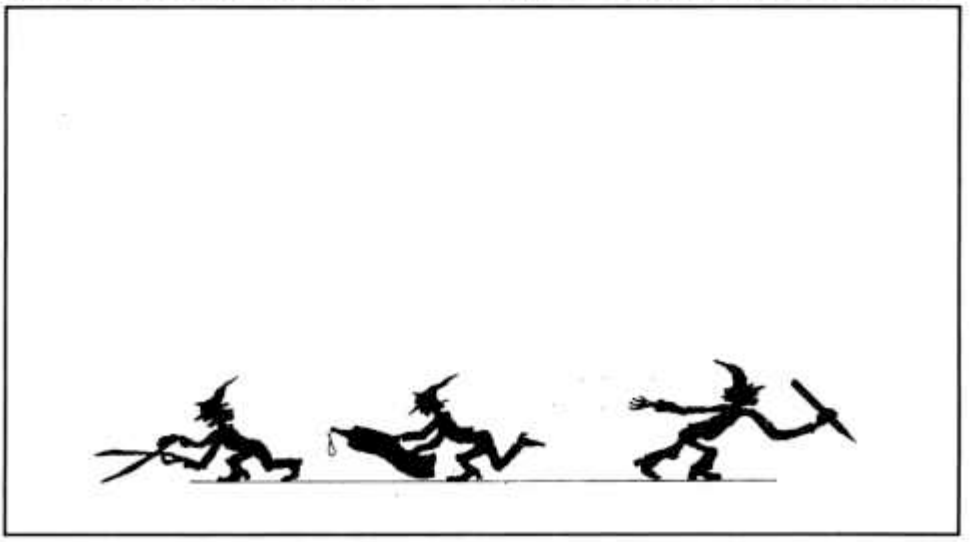

lògica. No pot permetre cap dissidència, no pot ser qüestionat en la seva mateixa existència.

En relació a la independència social, proclamant la igualtat de dret de tots els ciutadans, ens amaga les desigualtats de poder polític i econòmic. Ens proclama els drets de l'individu, però ell mateix no li permet de construir les estructures comunitàries que haurien de possibilitar una igualtat real. Encara més, l'estat mateix ha estat el responsable de la destrucció de moltes estructures tradicionals, les quals, més o menys, permetien aquesta igualtat més real. L'estat modern legitima les desigualtats, però amagant-les, sense reconèixer-les. Ell es troba en el fonament de la desigualtat, i és l'instrument actual de la seva perpetuació en la història humana.

En el camp de la independència cultural és on el maquiavelisme i la subtilitat de l'estat arriba a uns nivells veritablement enormes, quan se'ns mostra com un defensor de les cultures nacionals front les altres cultures, ja que hem d'observar una doble opressió en aquest sentit:

- Per una banda, la mateixa existència de l'estat-nació, molts cops comprèn diferents realitats nacionals, que es troben dominades per la cultura hegemònica de cada estat. A l'Europa Occidental i Oriental podem trobar molts exemples en aquest sentit.
- Per una altra banda, la cultura oficial que emana de l'estat, sempre ha ignorat i ignora la cultura popular, considerant-la com a inferior, folklòrica, primitiva. Ell crea una cultura oficial, hegemònica, morta... destinada a que tots els individus siguin assimilats a la seva ideologia (i per tant, a la de la Megamàquina Industrial).

Moltes persones arriben a reconèixer que tot això és cert, que aquests aspectes negatius són reals, però que en el fons són conseqüències negatives que cal superar, millorant l'estat mateix, ja que aquest ens dóna també elements positius. Aquest plantejament, quasi sempre honest i sincer, considero que pateix un error d'enfocament des del seu inici, en base a dues consideracions:

- Els ements positius que semblen derivar-se de l'estat, no ens venen gràcies a ell, sinó malgrart ell mateix. Hom podria tenir-los i gaudir-ne sense necessitat d'haver de tenir un estat.
- Les conseqüències negatives no són pas això, sinó *conditions sine qua non* per a un bon funcionament de l'estat com a tal.

Un millorament de l'estat ens portaria vers una situació encara pitjor. No es poden superar els problemes creats a través de l'estat, reforçant-lo. Es tracta d'anar més lluny del mateix estat, negant-li la seva legitimitat com a tal. Però, és que hi ha una alternativa a l'estat?

3- El camí vers una alternativa a l'estat.

Per construir una alternativa a l'estat, és precís que es produeixi un canvi a tres nivells o dimensions. En primer lloc cal llevar del nostre pensament la idea de què l'estat ha existit sempre a totes les cultures. Hi ha molts exemples històrics i actuals que poden mostrar-nos el contrari. La segona cosa que cal és llevar també la concepció que lliga la democràcia amb l'estat. No tan sols és possible que hi hagui democràcia sense estat, sinó que fins i tot moltes vegades l'estat és un impediment per a una veritable democràcia. La tercera qüestió a considerar és que ens cal escapar de la concepció de què l'estat ha de ser una *mamella* a la que hem de demanar-li que doni resposta i cobreixi totes les nostres necessitats.

Aquestes tres condicions són apriorístiques per tal de comprende una possible alternativa a l'estat. El camí d'aquesta alternativa en el fons s'orienta a retornar a la societat civil el poder que l'estat li ha pres. La societat civil cal que recuperi la capacitat de ser protagonista de la seva pròpia vida i de la seva pròpia existència, personal i col.lectiva. Aquesta idea no és pas nova, ja que ha estat proposada en diferents moments de la història recent.

El liberalisme i l'anarquisme ho han plantejat, amb diferències essencials. Personalment considero que les motivacions del liberalisme no han estat mai, en el fons, per possibilitar una veritable independència. Sinó per crear el seu propi estat, invisible, però precisament per aquest fet, més fort i encara pitjor.

Però malgrat que la idea no sigui original en ella mateixa, cal que sigui posada en pràctica d'una manera nova, mitjançant una estratègia adaptada a la situació actual, caracteritzada per un poder de l'estat, en crisi, però encara molt fort (i sembla que per molt de temps).

4-Estratègia per assolir una alternativa a l'estat.

Sense cap intenció de ser exhaustiu en aquest sentit, ja que la temàtica mateixa demanaria un tractament molt més profund, em limitaré a assenyalar les tres direccions principals que considero que cal emprendre per tal de fer possible la construcció d'una alternativa a l'estat.

a)- Un canvi de la concepció mental entorn de l'estat, de la seva positivitat i de la seva necessitat.Una purificació de la ideologia estatalista, sigui de dretes o d'esquerres. D'aquesta qüestió ja n'hem parlat en l'apartat anterior.

b)- No cedir més poder a l'estat, sigui quin sigui el motiu que hom pugui esgrimir-nos. És necessari no alimentar més un estat que cada dia té més necessitat de crèixer per tal de preservar la seva fragilitat i crisi total. Al contrari, cal, fins a on sigui possible, llevar-li el poder que ell té en aquest moment. I per tal de poder fer això es precís també...

c)- ...construir una xarxa comunitària horitzontal, que sigui una veritable alternativa d'organització social. Aquesta xarxa cal construir-la a diferents dimensions de la nostra vida quotidiana: treball, cultura, sanitat, serveis socials... Això pot fer-se de manera parcial o més global, construint noves comunitats de vida, que haurien de ser, no un refugi pels fugitius dels sistema, sinó exemples dinàmics d'alternativa social, personal i cultural. Haurien d'esdevenir una alternativa global a la situació actual, però més que una resposta a aquesta situació, harien de ser espais, materials i espirituals, des dels quals les preguntes importants, vitals i essencials puguin ser formulades d'una manera renovada (hom diu que una pregunta ben formulada és ja, d'entrada mitja resposta).

La importància de la xarxa comunitària és molt gran per diferents raons:

És necessari demostrar que és possible viure d'una altra manera ja en aquests moments; és necessari lluitar contra el poder de l'estat a partir, no solament de les teories (imprescindibles i necessàries) sinó també des de realitats pràctiques i palpables; és necessari ajuntar les energies, que actualment es troben dispersades, per multiplicar-ne la força.

L'estat va aconseguir part del seu poder, prenent-lo de les comunitats, fossin religioses o seculars (petits pobles...). Recordem que al seu inici l'estat va prendre mesures molt clares i exemplificadores en aquest sentit: expropiació de monestirs, eliminació dels drets col.lectius i comunitaris de pobles rurals (utilització dels boscos, agricultura comunal, pastures comunals...), professionalització i regulació de molts treballs desenvolupats en un context comunitari...

Però és molt important que tota aquesta xarxa comunitària, sigui a nivell que sigui, reconegui i accepti la necessitat ineludible d'autolimitar-se en les seves dimensions. Es necessari no crèixer més enllà de certs límits, ja que llavors hom pot acabar reproduint els esquemes estatals. Més que crèixer, el que cal és multiplicar-se.

A l'ensems, s'ha de desenvolupar i extendre una desobediència civil, tot reclamant la indepència de la societat civil, no com una concessió de l'estat, sinó com un dret que aquest ens ha pres i que cal que ens sigui retornat.

Post Scriptum: Però si arriba un dia en què, per les condicions conjunturals del moment, la meva cultura, el meu país, la meva nació, el meu poble, ha de constituir-se en estat per poder sobreviure front a un estat o altre poder expansiu, jo mateix lluitaré per tenir aquest estat. Però l'endemà mateix començaré a lluitar contra ell.

I no oblidem que la força de l'estat resideix principalment en el nostre cap i en el nostre cor.

Agustí Nicolau i Coll. Membre d'Enllaç. Heterodoxe per vocació, geògraf de professió.

Quasi bé sempre que parlem d'ecologia, se'ns apareixen les imatges del món vegetal, de la globalitat de la natura i del firmament, dels grans mamífers, de la contaminació ambiental.... I sempre que tenim aquestes imatges, els ocells ocupen com a molt un protagonisme , de decorat, de complement. Possiblement siguin, després dels peixos, l'aspecte de la natura menys conegut.
Doncs bé, avui us volem presentar tres llibres entre els quals hi ha un nexe comú: l'ornitologia. Es tracta de tres petites obres d'art. La primera és la Guia dels ocells dels Països Catalans i d'Europa. La segona és també una guia, però en aquest cas dels diferents i variats observatoris d'ocells que hi ha a Catalunya, per acabar, la tercera és una compilació-estudi d'aus del Delta de l'Ebre, amb un interessant enregistrament sonor de 81 sons d'ocells diferents que s'hi poden escoltar.

PETERSON, MOUNTFORT, HOLLOM
Guia dels ocells dels Països Catalans i d'Europa.
Edicions Omega S.A.
1a. edició en català. Barcelona 1987.
376 pàgines.

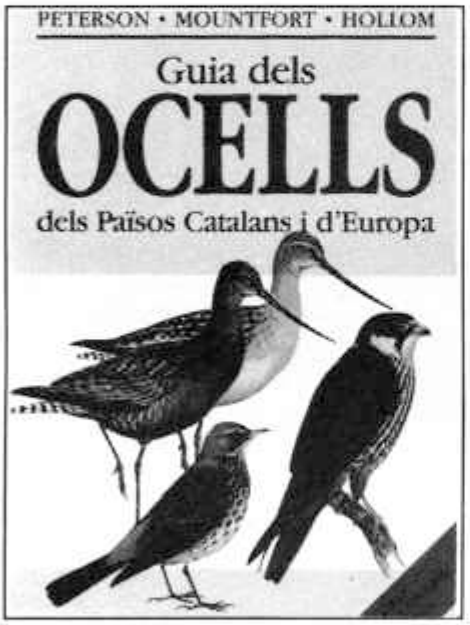

Es tracta de la traducció de l'obra anglesa *A field guide tothe birs of Britain and Europe* (1954). Es pot dir sense cap mena de dubte que l'estudi dels ocells a Europa va fer un pas de gegant el 1954, amb l'aparició d'aquesta guia d'ocells.
Per a poder enllestir la present traducció ha calgut canviar 35 noms oficials en català i batejar 161 espècies que no tenien nom en el nostre idioma. Aquests canvis han estat fets tenint en compte l'etimologia del nom científic així com els trets característics de l'ocell.
També a nivell lingüístic, cal dir que s'ha fet constar els noms dels ocells en la modalitat balearica (sempre que difereixen del nom català continental) no podent-ho fer de moment pel que fa a la valenciana ja que no es disposa de textos que en relacionin un mínim.
L'edició acurada d'aquesta guia es fa notar només obrir la portada. Les dues primeres i últimes pàgines estan dedicades a descriure gràficament les diferents siluetes de 20 de les espècies més comunes d'ocells als Països Catalans. Les dues primeres pàgines en posició de repòs i les dues últimes en actitud de vol.
Veient-lo, hom s'adona de quantes vegades ha pogut veure aquestes ombres, del familiars que li resulten aquestes siluetes, de la ignorància força general que hi ha envers aquest món de l'ornitologia.
Aquest llibre ha estat concebut com a un manual/guia de butxaca, fruit d'un treball d'identificació de camp precís, de 635 espècies diferents d'ocells descrites, amb 1100 il.lustracions en color, de 362 mapes de distribució i de 326 pàgines de text.
És un llibre per a poder-lo dur quan viatgem, molt ben il.lustrat, amb una lloable facilitat d'identificació de les diferents espècies i amb una base sòlidament científica.
Els seus autors són persones abocades al món de l'ornitologia, les quals han protagonitzat diferents accions dins d'aquest món i s'han dedicat a recórrer durant anys tot el continent europeu per tal de poder editar la guia que ara us presentem traduïda al català.

VARIS AUTORS
On observarOcells a Catalunya
Lynx Edicions
Barcelona, 1989 - 309 pàgines.

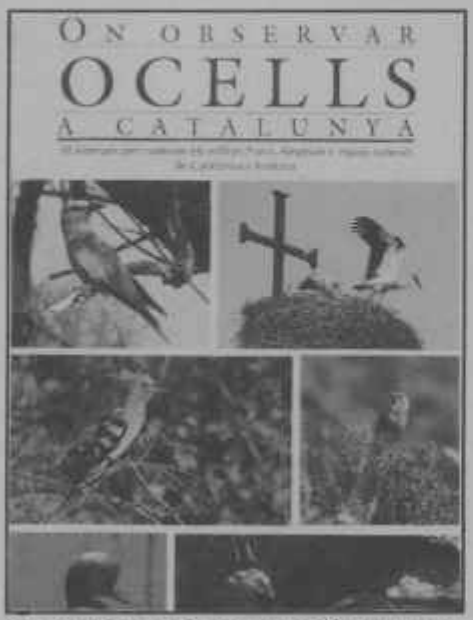

Normalment a les prestatgeries de qualsevulla biblioteca, ja sigui de caràcter públic o privat, es poden veure multitud de guies, les quals ens ofereixen diferents aspectes de la nostra realitat més o menys propera. El que ja no és tan normal el trobar-se amb una guia que ens explica de manera molt detallada tota una sèrie d'itineraris diferents per quinze espais naturals de Catalunya, els quals han estat escollits per les possibilitats que oferixen de guaitar ocells en terrenys molt diversos i ben representatius de la varietat del país i de la seva avifauna.

Es tracta d'un text escrit en català, però també destinat a ser traduït i publicat en anglès, amb el títol de *Where to watch birds in Catalonia*, per a ús d'aquells visitants que estiguin interessats en els ocells. I és per aquesta avinantesa que podem disposar del text traduït al català.

Aquest llibre és una suggerent i cordial invitació a no desar-lo, a proveir-se de prismàtics, d'una guia d'identificació d'espècies, d'una llibreta per a l'anotació de les observacions i iniciar una prospecció ornitològica en els diferents espais naturals que tenim a Catalunya.

FRANCESC LLIMONA, ELOISA MATHEU
Els Ocells del delta de l'Ebre
Editorial SITTELLE Chateaubois
F-38350 Mayres-Savel (França)

El Delta de l'Ebre, amb els seus 230 kilòmetres quadrats, és una zona d'extraordinària riquesa biològica. La gran varietat de medis aquàtics diferents que s'hi troben, tant d'aigua dolça com marins, permet l'existéncia d'una flora i d'una fauna molt riques, destacant-hi sobretot l'abundància d'ocells.

L'avifauna del delta és extraordinàriament rica, especialment pel que fa als ocells aquàtics, i la seva importància sobrepassa en molt l'àmbit local i assoleix una màxima importància internacional.

Aquesta obra presenta les emisions sonores de 81 espècies d'ocells, molt representatives del delta de l'Ebre durant les diferents èpoques de l'any.

Cada ocell es presenta per separat precedit del seu nom català i científic.

Tanmateix, per imperatius d'espai, els ocells que composen aquesta obra no constitueixen ni la meitat de l'avifauna del delta de l'Ebre.

Fruïu de la vostra imaginació escoltant aquest enregistrament. De bon segur que serà una experiència que us esperonarà a viure directament l'espectacle ornotològic del Delta de l'Ebre.

EL CENTRE INTERCULTUREL MONCHANIN

Gairebé sempre que us presentem una entitat, ja sigui en la secció de Cada terra fa sa guerra o bé en la Reus, París i Londres, ho fem en base a un coneixement previ, més o menys directe, de la mateixa.
Doncs bé, l'entitat que avui és present al Via Fora! dins de la secció que tracta de realitats de caire internacional, compleix amb escreix aquesta particularitat . Fruit d'una estada de més de dos mesos, el nostre company d'Enllaç Agustí Nicolau ens fa cinc cèntims del tarannà del Centre Interculturel Monchanin.

Durant la dècada dels anys 50, al Québec es va anar produint una transformació social a partir de la presència creixent de persones immigrades provinents d'arreu del món. En un període de temps més o menys curt, el Quebec es va anar transformant en una societat culturalment plural. Amb la intenció de donar resposta a les necessitats i problemàtiques sorgides amb aquesta nova situació, el 1963 va néixer el Centre Interculturel Monchanin. És un centre sense finalitat lucrativa, que no s'identifica amb cap nació, cultura, religió o ideologia. Es financia per donacions individuals i corporatives, pels fons públics del Quebec i el Canadà i per les rendes produïdes per les activitats pròpies del Centre.

Objectius del Centre.
Com a objectiu general del C.I.M. hi ha el de sensibilitzar la població de la realitat del pluralisme cultural de la societat actual, especialment del Quebec, però també més enllà; alhora que se cerca de comprendre la naturalesa de la crisi contemporània i trobar-hi solucions i sortides a la llum de diferents cultures.
Com a objectius més específics hi ha els següents:
- Ser un fòrum intercultural on les persones de diferents cultures puguin compartir els valors humans a l'entorn de diferents cultures.
- Contribuir a la transformació social pel biaix d'una crítica intercultural.
- Promoure serveis de consulta i de formació intercultural.

Principis de base.
El no estar adscrit a cap ideologia ni religió en concret no exclou que el CIM tingui uns principis de base en els que reposa tot el seu treball.
- Abordar l'estudi de les cultures a partir de l'experiència personal de cadascú, com a complement de l'aproximació acadèmica en els següents camps: educació, treball social, medicina i atencions de salut, el desenvolupament, la llei, la política i l'economia.
- Recerca de respostes interculturals a la profunda crisi contemporània de les civilitzacions i a les qüestions sorgides del pluralisme cultural.
- Lluita contra tota forma d'hegemonia, fins i tot quan aquesta es presenta sota el nom d'univers transcultural.
Interès per les grans zones culturals (africana, ameríndia, asiàtica, de l'orient mitjà i occident).

Activitats.
Les activitats del CIM es troben amplament diversificades, en l'intent d'oferir un ventall gran de possibilitats a les persones interessades en el seu treball.
- Tallers d'aprenentatge de diferents cultures.
- Debats i discussions interculturals a l'entorn de qüestions d'actualitat.
- Programes de formació intercultural pels

professionals que treballen en l'educació, els serveis d'atenció als immigrats, en els serveis socials i comunitaris, en el desenvolupament i la cooperació internacional.
- Simpòsiums sobre qüestions interculturals.
-Programes de recerca específics des d'una òptica intercultural.

La perspectiva Intercultural del CIM.
El sentit i la orientació de la perspectiva intercultural en la que el CIM fonamenta el seu treball, es basa en tres qüestions bàsiques:
* Acceptació veritable de les altres cultures, més enllà d'un simple respecte.
* Interacció de cultures, en el sentit de mútua penetració, en la que cadascuna d'elles, sense deixar de ser ella mateixa, s'enriqueixi i s'autodescobreixi amb més profunditat a partir del contrast amb els altres.
* Com alternativa a la tendència actual vers l'establiment d'una cultura universal, amb una única política, un únic mercat i una única religió, necessari per a que la Megamàquina Industrial pugui avançar amb més eficàcia.
Però són plenament conscients dels perills que es poden generar a l'entorn de la Perspectiva Intercultural. Aquests són principalment dos, i des del CIM tenen les coses molt clares al respecte:
a)- No s'ha de confondre la perspectiva intercultural amb el mestissatge cultural, que sempre esdevé híbrid i per tant infecund.
b)- L'existència d'una ideologia intercultural, que no sap relativitzar i acaba sent negativa, en el sentit de què exigeix una obertura a totes les cultures, quan hi ha cultures tradicionals que per tal de sobreviure, el que han de fer no es precisament obrir-se, sinó més aviat tot el contrari.

Serveis que el CIM ofereix.
A més de les activitats ja assenyalades, el CIM ofereix uns serveis específics amb orientació també oberta:
- Un lloc de trobada intercultural per als grups que ho precisin i ho demanin.
- Persones-recurs de diferents cultures.

- Consulta intercultural a prop d'organismes públics i privats, de grups d'individus i dels mitjans de comunicació.
- Una biblioteca i un servei de documentació amb una important col.lecció de llibres, monografies i revistes a l'entorn de les diverses cultures, així com estudis interculturals en els camps de l'educació, el treball social i les atencions de salut.
- El servei ETHNODOC, que és una banca de dades sobre les comunitats culturals.

Publicacions.

El treball que es du a terme en el Centreés recollit en gran part en diferents publicacions, que serveixen de canalització i transmissió vers l'exterior.

Interculture: és una revista trimestral internacional de recerca, informació i intercanvi, publicada en dues edicions, francesa i anglesa. Se n'ha publicat ja més de cent números, agrupats en temàtiques tals com: reavaluació del desenvolupament, educació i comunicació interculturals, salut, medicina i treball socials, amerindis, el Quebec del futur, universos culturals del món,...

Horitzons Interculturals: butlletí de novetats, en el que hi ha reportatges a l'entorn de la vida de les comunitats etnoculturals, d'esdeveniments interculturals, així com la recensió d'articles i llibres.

Altres publicacions: perfils culturals, monografies, llibres diversos, dels que cal destacar-ne especialment dos: *Repertori etnocultural del Quebec* i *Alternatives al Desenvolupament. Aproximacions interculturals del desenvolupament i la cooperació internacional.*

Valoració d'una estat de formació.

L'oportunitat de poder fer una estada de formació intercultural durant dos mesos i mig, la primavera passada, va ser una experiència positiva. Tot i que no és possible poder resumir en poques línies tot allò viscut i après en aquest període de temps, sí que vull assenyalar alguns aspectes importants:

- El gran esperit d'obertura de tot l'equip del Centre, que és molt més que una simple tolerància. És el resultat de viure personalment allò que treballen quotidianament.
- Una gran profunditat i rigorositat en el treball i la investigació que es duen a terme, sense caure en un academicisme estèril i encarcarat.
- Un esperit crític radical, però seriòs i fonamentat sòlidament.
- Una aportació de perspectives innovadores en els diferents camps de recerca en el que treballen, però molt especialment en l'educació intercultural i la crítica al desenvolupament i la cooperació internacional, que li confereixen un prestigi a nivell del Quebec i el Canadà, així com arreu del món.

El treball dut a terme pel CIM pot ser aprofitat a casa nostra per molts dels organismes i associacions que, en un sentit o altre treballen en el camp de les relacions entre cultures. Però també cal dir d'entrada que això no serà gens fàcil, ja que caldrà posar en qüestió molts dels plantejaments que actualment se sostenen en camps com per exemple el de l'educació intercultural, el del desenvolupament i el de la cooperació internacional.

Per a més informació podeu adreçar-vos a:
CENTRE INTERCULTUREL MONCHANIN
4917, rue St. Urbain, MONTREAL-Quebec H2T2W1 (Canadà)

CONVERSA AMB ARMAND DE FLUVIÀ

Una entrevista és sempre una petita caixa de sorpreses. El fet d'aprofundir en la vida d'una persona, de donar a conèixer una sèrie de facetes és un repte que ens esperona a posar fil a l'agulla.
La trajectòria i evolució del personatge que avui us presentem són com a mínim sorprenents. No és gaire corrent que un monàrquic militant evolucioni cap a l'esquerra radical catalana, alhora es proclami públicament homosexual fent-ne bandera activa i visqui d'una professió que, si més no, és força "exòtica" com ara l'heràldica i la genealogia.
Doncs bé, tot això ho hem intentat digerir una tarda d'octubre a casa seva, a la cèntrica Rambla de Catalunya barcelonina, això sí, al costat de l'esquerra de l'eixample.

Armand de Fluvià i Escorsa, neix el 1931. El seu pare és artista -deixeble d'en Granados- provinent d'una família de noblesa arruïnada, mentre la seva mare ho és d'una burgesia benestant.
Estudia als escolapis de Sarrià i més tard als de Mataró, fins que el 1949 entra a la universitat per estudiar dret, ja que sent una especial predilecció per la diplomàcia. Tanmateix, hi renuncia, ja que és més fort l'interès pel país i el poder portar una activitat política a Catalunya.
Des d'un bon començament té molt clara la qüestió nacional. Estigui on estigui destacarà en aquest sentit. Perfecciona el seu català i aprofundeix en la història de Catalunya (cal no oblidar que es tracta de l'època més repressiva del règim del general Franco).
Un cop dins de la universitat s'interessa per les qüestions polítiques i és aleshores que li surt *la dèria* de la monarquia, *"... pensava que la millor solució a la dictadura era un règim d'una monarquia democràtica, constitucional, parlamentària i em vaig llançar a la defensa de la figura del Comte de Barcelona, en Joan III".*
Als anys cinquanta té una presència activa dins dels grups opositors al règim, essent detingut i empresonat juntament amb d'altres membres monàrquics amb l'acusació de protagonitzar *una confabulación monárquico-estalinista.*
Dins del moviment monàrquic forma part del Secretariat Polític Català del Comte de Barcelona, depenent del Cap de la Secretaria Política que dirigia en José Maria de Areilza, comte de Motrico, però amb un constant testimoniatge i activitat catalanista.
Assisteix als principals esdeveniments monàrquics de l'època entre els que cal destacar les noces dels Príncep Juan-Carlos i Sofia a Atenes...
El 1969, amb gran sorpresa i indignació per part d'Armand de Fluvià, el príncep Juan-Carlos jura *los principios fundamentales del movimiento*. Això li va suposar una sotragada molt forta. *"Franco havia aconseguit separar pare i fill.* "Cal tenir en compte que el general tenia com a objectiu prioritari el dividir l'oposició i per tant, també els monàrquics jugant amb Juan-Carlos, Alfons de Borbó, els Carlins (Carlos VIII, els Javieristes, Regència d'Estella...)... Tot i que es diu que aquest esdeveniment va ser fruit d'un pacte a alts nivells, Armand de Fluvià considera que" *...el que jo sé és que Don Joan es va indignar molt i es va assabentar com nosaltres d'aquests fets."*
Poc després el Comte de Barcelona dissol el Consell Privat i la Secretaria Política."*..aleshores jo em vaig sentir deslligat del compromís monàrquic."*
Mai ha tingut una bona relació amb els Príncep d'Espanya, protagonitzant més d'una vegada propostes i peticions en el

sentit que el Príncep havia d'aprendre català com a mostra de popularització de la monarquia.

A l'actual rei d'Espanya li retreu el fet que mai s'hagi reconegut a Don Joan el tracte de majestat ja que és rei de dret (Joan III), com a reconeixement al paper d'oposició al general Franco i *"en canvi, havés permés, demostrant una ignorància completa, que per primera vegada a la història el títol de Comte de Barcelona -el qual és un títol de sobirania i no pretensió- i el de rei vagin separats.*

Aquesta ficció a mi em permet el que encara el meu sobirà sigui el Comte de Barcelona i quant aquest mori acabarà el "jurament" de la meva fidelitat i el lligam formal amb tota la institució monàrquica. I penso escriure un article que més o menys portarà aquest títol: "El rei ha mort, visca Catalunya!"."

Cal dir que no renuncia ni rebutja d'aquest passat, ja que per a ell ha estat molt vàlid i té un gran respecte per a la figura de Don Joan.

El 1970 succeix un aconteixement bàsic que marcarà la seva futura trajectòria: *la ley de peligrosidad i reabilitación social.*

Com a resposta inicia juntament amb d'altres companys el que més endavant serà conegut com a moviment gay.

També d'aquesta època es la relació que manté amb la revista homosexual francesa "Arkadin", finestra oberta al món i a la informació general homosexual.

Començen per formar grups de concienciació de la problemàtica homosexual -inspirats principalment en els EE.UU.- tractant temes com l'opressió, la discriminació a la família, al treball, a l'església...

És a partir de la participació en aquests grups d'una lesbiana provinent del sector comunista que inicia un procés d'aprofundiment dins de la teoria marxista.

L'origen de la família, la propietat privada i l'estat d'Engels, *La teoria de l'evolució* de Darwin,... són alguns exemples del tipus de lectura i d'estudi a que estaven abocats.

Interiorment aconsegueix trencar la imatge negativa del comunisme i experimenta un replantejament qualitatiu:*"és a partir d'aquí que comença també la meva evolució política."*

La lluita de classes, el paper de l'economia com a element desenvolupador de la societat,... són conceptes que poc a poc els situa com a bàsics per a poder entendre i interpretar a la societat.

Tanmateix, no es defineix exclusivament a partir d'un *...isme* determinat, ja que *".. agafo de Marx el que em convenç, com també ho faig del pensament de Freud,..."*

A partir de les conferències celebrades al Col.legi d'Advocats sobre les Terceres Vies a Europa, experimenta un apropament vers el camp socialista" *...dels programes dels partits polítics que hi havia en aquell moment, el del Partit Socialista era el que s'acostava més al que podriem dir un alliberament personal* -recordem que estava ficat de ple dins de la problemàtica homosexual- *:vaig optar pels socialistes i la meva vida monàrquica acaba aquí."*

Tanmateix, amb el pacte P.S.C.-P.S.O.E. abandona juntament amb molts altres companys les files socialistes i s'incorpora a un projecte nou, un moviment anomenat Nacionalistes d'Esquerra, essent un dels seus fundadors.

Al poc temps s'evidencien tota una sèrie de diferències dins d'aquesta coalició nacionalista. *"Per desgràcia dins de Nacionalistes d'Esquerra molts no tenien clara la qüestió del feminisme i de la "mariconeria". Tenien molt clar, sobretot, l'alliberament nacional, alguns no tant el de classe, i evidentment el personal poquets el tenien clar"*

Es produeixen diverses escissions i es queda militant al M.E.N.(Moviment d'Esquerra Nacionalista) ja que creu que és el que defensa el programa originari de N.E. Actualment el M.E.N. s'ha integrat dins de la CRIDA A LA SOLIDARITAT on hi continua militant si bé no massa activament ja que" *...la meva vertadera militància és dins del moviment gay."*

El fet d'iniciar en temps de la dictadura un treball organitzatiu gay (edició d'una revista periòdica, reunions de diferents grups...) permet que un cop mort Franco pogués sortir tot seguit un moviment organitzatiu homosexual, fundant-se el 1975 el F.A.G.C.(Front d'Alliberament Gay de Catalunya) amb unes clares connotacions nacionals.

Per a la confecció del Manifest del F.A.G.C. es va iniciar i desenvolupar un procés de discussió i de definició programàtica que *"jo crec és un model de col.laboració i on van poder coincidir, amb un sentit unitari, des de socialistes, socialdemòcrates, comunistes, marxistes, leninistes, troskistes,*

maoistes, anarquistes, independents i independentistes amb un gran sentit unitari i participatiu, tenint molt clar que els nostres interlocutors eren la classe obrera, les feministes i tots els marginats...."

Ja des de bon començament de la seva fundació el F.A.G.C. participa en manifestacions i actes multitudinaris de caràcter obrer, progressista i nacionalista, alhora que organitzen diferents actes festius i reivindicatius els quals juntament amb la presentació i treball concret a moltes AA.VV. de Barcelona configuren l'inici del moviment gay a Catalunya.

Aquesta situació dura fins el 1978 data en què un sector del moviment considera que hi ha massa dependència de les institucions i protagonitza unes propostes molt radicals i minoritàries, produint-se la primera escissió del moviment. Tanmateix, el F.A.G.C. se'n va sortir.

El 1978 s'aconsegueix reformar la llei de perillositat social en el sentit de despenalitzar les pràctiques homosexuals així com després de moltes lluites legalitzar el F.A.G.C.

Un cop aconseguida la legalització i d'acord amb el que sempre havia manifestat, Armand de Fluvià deixa la coordinació general essent substituït per en Jordi Lozano(Petit)"...*Però des d'aleshores aquell sentit unitari que sempre havia tingut el F.A.G.C. es va anar perdent, havent-hi una espècie d'enfrontament entre el sector independentista i el més comunista. Tot i que els primers erem majoritaris, com ja teniem l'Assemblea de Gays de Nacionalistes d'Esquerra ens vam anar del F.A.G.C.."*

Més endavant, al F.A.G.C. hi continua havent problemes i baixes, quedant reduït a un grup molt radical i alhora també força marginal.

Tot i aquests esdeveniments, continua treballant per la causa homosexual "...*perquè teniem molt clar que el F.A.G.C. era l'organització ideològica, reivindicativa, activista, política, però que hi havia tota una sèrie d'homosexuals que no s'acceptaven, amb molta por i que no tenien una militància. Aleshores, per tota aquesta gent vam crear l'Institut Lambda amb un aspecte també de serveis i d'assessorament legal i psicològic*", essent-ne Armand de Fluvià president del 1976 al 1982.

També en aquella època es forma a Barcelona el Col.lectiu pro-Casal de Gays i Lesbianes, els quals volien fer un centre inspirat en els que hi havia a Cophenage, Bolònia, Londres... En ser conscients que l'Institut Lambda havia desenvolupat principalment

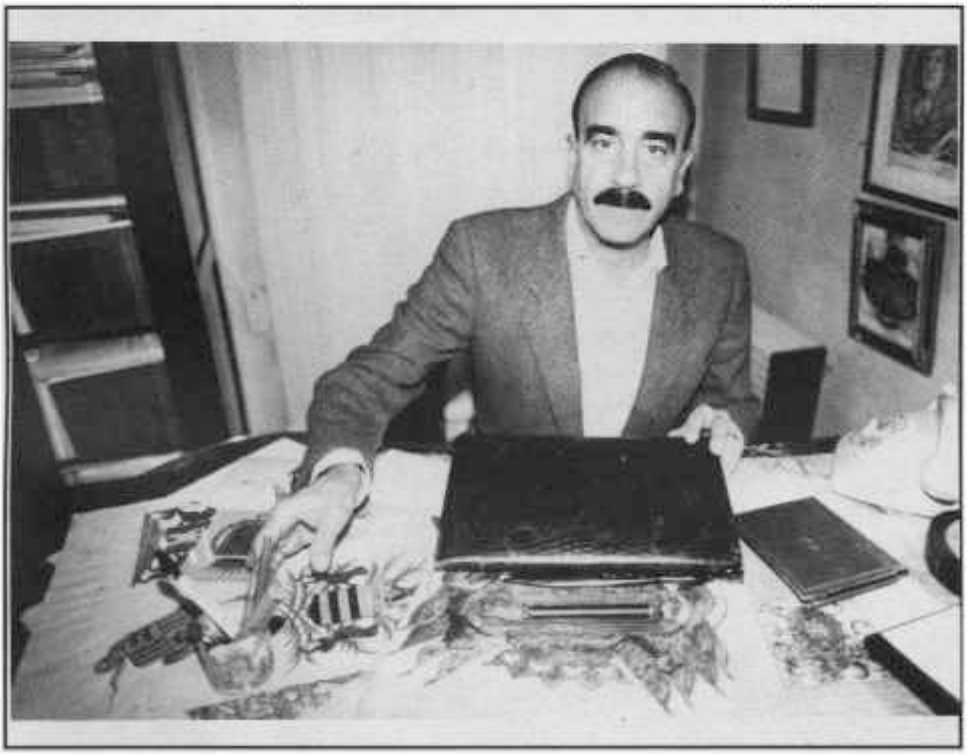

Lambda havia desenvolupat principalment la relació amb les institucions i no massa amb els socis, hi ha un procés de convergència entre ambdòs col.lectius i decideixen fussionar-se i formar el Casal Lambda: *"Es tracta d'un espai cultural, polivalent obert a la ciutat i que no fa res en el getho comercial gay."*

Armand de Fluvià manifesta estar profundament convençut de la necessitat d'un moviment que es dediqui específicament a la problemàtica homosexual: *"Si bé a nivell legal hem aconseguit gairebé que no hi hagi descriminacions, a nivell social encara n'hi ha i per tant és necessari un moviment gay que faci que això se solucioni."*

Hem deixat per al final el tema referent a la seva professió. I ho hem fet possiblement perquè costa al primer moment entendre com una persona que ha sofert aquesta evolució es pugui dedicar a l'heràldica i a la genealogia.

L'afició per l'heràldica li ve de petit, desenvolupant poc a poc diferents estudis i arbres genealògics de les principals families aristocràtiques europees"... *del general he anat passant al particular, especialitzant-me en la noblesa catalana, i havent de passar gairebé de manera obligada de la genealogia a l'heràldica he aconseguit que el meu hobby sigui el meu treball, qüestió aquesta molt gratificant."*

Aquesta dinàmica el porta a fundar la Societat Catalana de Genealogia, Heràldica i Sigil.lografia.

Per a Armand de Fluvià *"la genealogia és la ciència que estudia les famílies, els seus orígens i relacions entre els seus membres, mentre que l'heràldica és la ciència que estudia els escuts i que, a més a més ,és un art."*

Les considera ciències auxiliars de la història les quals permeten descobrir moltes coses: un quadre que no se sap qui hi ha pintat però que té un escut es pot saber la identitat del personatge en qüestió a través de l'escut; o bé com el que es van trobar en un museu de Califòrnia que tenien una casulla meravellosa del segle XVI amb un escut gravat i que no sabien de qui era, mitjançant l'heràldica es va poder averiguar...

La genealogia és fonamental pels historiadors. *"De tots els personatges històrics de Catalunya en sabem ben poc, no sabem on van nèixer, de qui van ser fills... Tothom té dos pares, quatre avis, vuit besavis... No es tracta només d'una cosa dels nobles, a tothom li interessa."*

En fundar la Societat Catalana de Genealogia, un dels objectius va ser aconseguir que la genealogia i la heràldica poguessin formar part de la cultura popular catalana.

"La genealogia està relacionada amb la sociologia, l'estadística, la demografia, la biologia, la medicina..."

Com a demostració de l'interés que desperten aquestes activitats ens comenta que" *a la Biblioteca Nacional de Catalunya han hagut de retirar de la sala de lectura una enciclopèdia genealògica de vuitanta-vuit volums perquè es queia pràcticament a troços de tantes consultes com ha arribat a tenir."*

De manera immediata està a punt de sortir editat un manual universitari de la cronologia de tots els comtes i vescomtes catalans dels primitius comtats, alhora que hi ha la proposta feta a la Generalitat de Catalunya per a publicar uns cinc mil arbres genealògics de les families de la noblesa catalana des dels temps més antics fins a en Tarradelles. Cal tenir en compte que aquest tipus de treball d'investigació el tenen editat en la majoria de països desenvolupats.

La conversa pot resultar inacabable, sobretot per la suggestió dels temes i de l'especificitat i particularitat d'Armand de Fluvià.

Tanmateix, hem d'acabar el que fa un parell d'hores hem iniciat amb el convenciment que hem col.laborat a donar a conèixer una trajectòria intensa i alhora força peculiar.

Joan-Ramon Gordo

Ell t'estima,
cuida'l
Generalitat de Catalunya
Direcció General d'Acció Cívica
Direcció General del Medi Natural
FUNDACIÓ PURINA

EDITORIAL

3 NO PROMETEM RES 3

I...

4 JUGAR AL SOLITARI: Avel.li Artís-Gener -Tísner 4

ALTRAMENT

5 LES ENTITATS NO-GOVERNAMENTALS DAVANT DE LA LLEI 6
D'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA; Gustinet
8 DECLARACIÓ FINAL DE LA TOES '89 10

CADA TERRA FA SA GUERRA

11 ELS GERMANS DE L'HOME 13

SOTA LA PLOMA

14 ESTAT, INDEPENDÈNCIA I LLIBERTAT:Agustí Nicolau 17

RELLIGATS

18 GUIA DELS OCELLS DELS PP.CC.:Peterson, Mountfort, Hollom 18
19 ON OBSERVAR OCELLS A CATALUNYA: Varis autors 19
EL OCELLS DEL DELTA DE L'EBRE: Francesc Llimona
i Eloisa Matheu

REUS, PARÍS I LONDRES

20 EL CENTRE INTERCULTUREL MONCHANIN 22

A LA INTEMPÈRIE

23 CONVERSA AMB ARMAND DE FLUVIÀ 26